

268 Ft,
határon túl: 1 Euro

MAGYAR

XIV. évfolyam, 1. szám • 2022. január

TEÁTRUM

A Magyar Teátrumi Társaság havilapja

www.magyarateatrum.hu

Friss hírek a magyarateatrum ONLINE oldalán!

Tege Antal

22. oldal

A Fehérlófiát mutatja be a Békéscsabai Jókai Színház

Fehérló világhóst szül. Erejét átadja utódjának. A fiú felnövekedvén útnak indul. Anya és fia állnak egymással szemben, s búcsúznak. A fiúnak menni kell, szerepe és ereje erre kötelezi. A háttérben pedig ott settenkedik egy fur-

csa, köpenybe burkolódzott férfi: Hétszűnyű Kapanyányi Monyók. Sokáig nem tudjuk szándékát, ellenségnek gondoljuk, titkos áskálódónak, aki Fehérlófiát a pokolba taszítja. Ám nem ennyire egyértelmű az ő szerepe.

Vesztgár a Grand Hotelben

Nagypapámék könyvespolcáról akadt kezembe – általános iskolás koromban – egy Albatrosz kötet, „A három testőr Afrikában”. Miközben a könnyem csurgott a nevetéstől, tanultam a nevet: Rejtő Jenő. Egyben P. Howard is, aki egészen különleges nyelvi leleményekkel gazdag, furcsán csavaros, mégis őszinte világot festett a papírra - azonnal a híve lettem, vall a Vesztgár a Grand Hotelben című darabról Vida Péter rendező.

Érdekességek a legnagyobb magyarról egy darab margójára

Felnőtt közönségnek kezdte el játszani Németh László Széchenyi című történelmi drámáját a Soproni Petőfi Színház társulata. Februárban újra látható a darab Széles Tamás

főszereplésével, Csizsár Imre rendezésében, aki izgalmas pszichológiai thrillernek tartja az előadást. Néhány helyi érdekesség a település első díszpolgáráról és a darabról – mely-

ről előző számainkban már részletesen olvashattak.

Széchenyi István Sopron első díszpolgára, 1835. február 20-án adományozták neki ezt a címet. A város, az akkori vármegye életében mély nyomokat hagyott a legnagyobb magyar, pedig háza és földje sem volt itt, de állandó jelenléte, szellemisége, az általa létrehozott értékek örökké megmaradnak. Már iskoláinak elvégzése közben is megfordult Sopronban. A vizsgákat magántanulónként a pesti Piarista Gimnáziumban, a soproni Bencés Gimnáziumban és a szombathelyi Líceumban tette le.

„Egy társulat olyan, mint egy család”

Interjú Csata Zsolttal

Az idei évad elején szerződött a Csokonai Színházhoz Csata Zsolt, aki ifjú kora ellenére számos karakterben kipróbálhatta már magát és neves rendezőkkel dolgozott mind Romániában, mind Magyarországon. Debrecenbe érkezve szintén elhalmozták feladatokkal, de vallja, hogy teher alatt nő a pálma – ezekről a „terhekről” beszélgettünk.

Hamlet – Kolozsvár – Tompa Gábor Tudásodú és ketrecharc

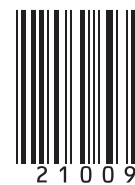

Talányos derengés fogad. Mintha Ophelia őrizné szíve választottja, Hamlet úrfi apjának halmait. Talán Gertrud, reménybeli anyósa edz egy futópádon a temetőből hazafelé menet. A darab logikája szerint, a színeseket nem ismerő nézők esetleg

megfordítva képzelik a szerepeket: várakozásuk szerint sportolhatna vígan a szerelmes hajadon, és szomorodna bőszen az özvegy az urna felett, míg eszükbe nem ötlene, hogy a korabeli Dániában aligha működött krematórium.

9 772061 150000

2 1 0 0 9

Átadták a Magyar Teátrum Díjakat

A Magyar Teátrumi Társaság a Magyar Teátrum Díjjal ismeri el a színházi háttérzszakmák kiváló dolgozóit; a 2021-es év kitüntetettjei mellett a budapesti Thália Színházban megtartott díjátadó gálán megünnepelték a 2020-as év díjazottjait is.

Fekete Péter kultúráért felelős államtitkár - aki korábban színház-igazgatóként vett részt a Magyar Teátrum Díj koncepciójának megalkotásában - az elismerések átadása előtt felidézte, amikor tizenkét évvel ezelőtt kitalálták ezt a díjat, arra gondoltak, milyen szép lenne, ha nemcsak a nagy művészek nevét őrizné meg az emlékezet, hanem a színházi háttérzszakmák dolgozóit is.

Vidnyánszky Attila, a Magyar Teátrumi Társaság elnöke videóüzenetében hangsúlyozta, a díjátadó a színházi háttérzszakmák nagy ünnepe: ilyenkor azokat a háttérben dolgozókat ünneplik, akik nélkül nem jöhetne létre a színház csodája.

Emlékeztetett arra, hogy: az idei díjazottakkal együtt csaknem száz kitüntetettje van már az elismerésnek.

Kelemen József, a díjátadónak otthont adó Thália Színház főrendezője arról beszélt, hogy azokat a

Kohári Imre, a Békéscsabai Jókai Színház hang- és fénytárának vezetője (b) átveszi az elismerést Fekete Péter kultúráért felelős államtitkártól. Fotó: MTI

Fekete Péter kultúráért felelős államtitkár a Magyar Teátrum Díjak átadó gáláján. Fotó: MTI

háttérben dolgozó munkatársakat köszöntik, akikre évad közben talán nem figyelnek eléggé, vagy nem úgy, ahogyan megérdemelnék.

A Magyar Teátrum Díjat 2021-ben Csasztan Zsuzsanna, a Duna Művészegyüttes művészeti titkára, Kohári Imre, a Békéscsabai Jókai Színház hang- és fénytárának vezetője, Matók Szilvia, a Kecskeméti

Katona József Nemzeti Színház művészeti főtitkára, Stern Jánosné, a Pécsi Nemzeti Színház jelmez-kivitelezője, valamint Tóth Ágnes, a Szegedi Nemzeti Színház jelmeztárvezetője nyerte el.

A nemzetiségi különdíjat idén Altmann Roland, a Cervinus Teátrum gazdasági vezetője, az életműdíjat pedig Ujréti László, a József

Attila Színház színművésze kapta meg.

Mivel tavaly a járványhelyzet miatt nem lehetett díjátadó gálát tartani, az idei elismerések átadása előtt a 2020-as díjazottakat is megünnepelték.

A gálaesten adták át a Magyar Színháztechnikai Szövetség díjait is. A 2020-as Proscenium emlékgyűrűt

Kiss István Mihály, a Hagyományok Háza nyugalmazott szcenikusa, főmérnöke, a szövetség korábbi elnöke, az idei emlékgyűrűt Szűcsborus János, a Madách Színház főmérnöke, a szövetség korábbi elnöke vehette át, a Tolnay Pál Életműdíjat Szalai József, a Kaposvári Csiky Gergely Színház műszaki és szcenikai igazgatója kapta.

MTI

Mi mást lehet kívánni a magyar színházi társadalomnak 2022-re? "Játszani, játszani, játszani..."

Színésszel a színházról beszélgetni igazán különleges élmény. A színház igazgatóját hallgatni pedig felemelő. Miért? Mert a színház számukra a legmeghatározóbb élmény egész életük során. Szeretem első látásra és egy életre szól. Ez a tűz, akarat és küzdelem a kultúra erejével pedig motívál mindannyiunkat.

Nemcsák Károly, a József Attila Színház igazgatója mesél lapunknak az elmúlt időszakról és arról, hogy a bennünket körülvevő járvány és veszteség hogyan él együtt színházával, és persze az erőt adó távlati tervekről. Beszélgetésünk elején érdeklődök a kezdetekről. Nemcsák Károly több mint 10 éve, hogy a József Attila Színház igazgatója lett. Először azt firtatom, hogy mennyire volt nehéz a kezdet és hogy mennyi változást hoztak az elmúlt évek.

- Nehéz időszakban vettem át a színházat, értem ezalatt a nehéz gazdasági helyzetet, melyre sokszor ma is vissza-vissza csatlólok. Nem volt csendes átmenet bevalom, és ez sokáig érződött. De nagyon fontos kiemelni, hogy más szemlélet övezte akkoriban a színházat, de akkor is jó volt! A tavalyi év egy nagyon fontos mérföldkő volt számunkra. A József Attila Színház 2021-ben alkalmazotti státuszban

Játszani, játszani, játszani...

Interjú Nemcsák Károllyal

20 művészt tudott leszerződtetni. Korábban volt egy 25-30 fős csapat, akik most is a társulat tagjai, rájuk építkezünk. Emellett hat fiatal színészt is köszöntöttünk, akik új szellemiséget hoztak magukkal. A frissítés jót tesz mindig. Az, hogy idáig eljutottunk valóban nagyon kiemelkedő. Ennek örülünk igazán, és hogy közösségünk erős, hiszen így tudunk nézőinknek is adni s arra törekedni, hogy hagyományainkat megtartva megújuljunk estéről estére. Nyitott lelkiületű munka folyik a mindennapokban.

- **Mind ez a siker jött egy világjárvánnyal átítatott környezetben, ahol sokáig egészségünk védelme érdekében távolságtartással védekeztünk.**

- Valóban. Nyilván egy építkezés mindig egy hosszabb folyamatot igényel. Közben jött a COVID. Előtte egy fantasztikus lendület jellemezte a színház művészeti munkáját, nézőink telt házas előadásokkal segítették ezt a lendületet, és kaptunk/kapunk tőlük nagyon sok szeretet és biztatást. Hálásan köszönöm nekik, hiszen rengeteg erőt merítünk ebből. Jól ment a színház, majd beütött a

krakk. Mentálisan és gazdaságilag nagyon nehéz időszak volt a 2020-as év. Mi soha nem adtuk fel! Kiemelten figyelünk egymásra ma is, véleményem szerint másképp ezt nem lehet csinálni. Érzem ebben a felelősséget és a gondoskodás fontosságát.

- **Mi jellemző ma? Mit érez a színházi esteken?**

- A nézőkben van egyfajta félelem, maszkban ülni persze nem jó, de a legfontosabb az egészség védelme. 2022-ben bizakodunk és reméljük, hogy a vírus lecsengőben van. De ennek talán mélyebb üzenete van. Elhasználtuk a világunkat, könnyelműbbek és kényelmesebbek vagyunk. Jobban kell vigyáznunk a környezetünkre és egymásra! Jobban kell vigyáznunk magunkra! Hiszem azt, hogy az életünknek fázisai és alapértései vannak. Vissza kell nyúlunk ezekhez, rendet kell rakni az életünkben! A színház kicsit erről is szól. A problémákról beszélünk kell!

- **Nagyon színes a műfaji megjelenés a József Attila Színházban. Sok a "komoly darab" és az emberi lélek megszólalása.**

- A könnyedebb műfajra nagyobb a kereslet. Ezt elismerem, nálunk sincs belőle hiány! De az életben vannak fontos dolgok, vannak kisebb és nagyobb problémáink. Mint mondtam, beszélünk kell... hiszek a katarzisban és abban, hogy egy-egy darabban megoldást vagy segítséget is kaphatunk a problémáinkra. A színdaraboknak mindig van hozadéka. Emellett 600 embert kell leültetnünk, ezért szinte közvetlenül fürkésznünk nézőink igényeit és ezzel párhuzamosan rakjuk mellé az általunk megfogalmazottakat is. Ha 100 ember ül akkor is játszunk, ha 600 ember ül, akkor is. A legfontosabb: játszani, játszani, játszani...

- **Fontos beszélni a színházról, magáról az épületről. Ennek felújítási programját folytatja.**

- Az épület eredetileg művelődési háznak készült. A most tervezett átalakításokkal a színház alapterülete 1000 négyzetméterrel bővül, ami nem csak új tereket, de új utakat is nyit. A nézőtér is korszerűbbé válik, a kiszolgáló területek akadálymentesednek, modernizálódnak a hang- és fénytechnika. Meg kell felelnünk a

jelenkori követelményeknek! A tervek kész vannak, nagyon izgatottak és bizakodóak vagyunk!

- **Játszani... a mai beszélgetésünk címkéje. Mivel indul az év?**

- A 2022-es évet Spiró György: Az imposztor című komédiájával kezdjük a nagyszínpadon. A darab Major Tamás számára készült, és bizonyos értelemben róla szól, aki halála előtt nem sokkal a budapesti Katona József Színházban el is játszotta a főszerepet. Bogusławski szerepében 2022. január 29-én, a szenzációs Benedek Miklóst láthatják nézőink. Bagó Bertalan rendezi az előadást. Az évadot 2022. március 19-én, Egressy Zoltán Portugáljával zárjuk. Irgács mindennapjai Kónya Merlin Renáta és Lábodi Ádám főszereplésével elevenednek meg. Színházunkban először rendez Lengyel Ferenc. Az évad gyermekdarabja, a Quintus Konrád rendezte Ágacska, 2022. január 13-tól várja ifjú nézőit.

- **Sokrétű, izgalmas, feladatokkal teli évet remél.**

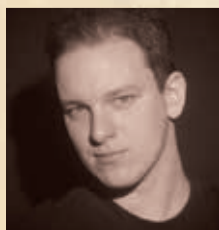
- Igen, mint mondtam bizakodóak vagyunk. Nézőink jelenléte megerősít, sok erőt merítünk egymásból, és hitünk továbbra is arra buzdít, hogy játsszunk...

Torday Henrietta

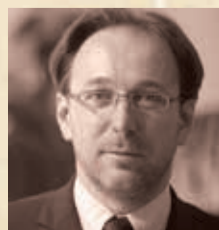
Szerzőink, munkatársaink:

Tarics Péter

Csicsely Zoltán

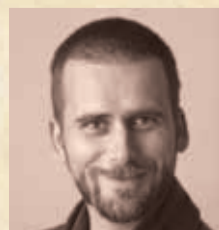
Fekete Péter

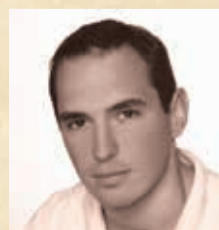
Kovács Attila

Józsa Mihály

Nyári Attila

Ferencz András

Balogh Tibor

Nyílik a Grand Hotel

Országos bemutató készül – Broadway musicalt kezdtek el próbálni a leghűségesebb városban

Megtartották az olvasópróbáját a Grand Hotel című musicalnek a leghűségesebb város teátrumában már most januárban. A Soproni Petőfi Színház és Zsadosz Produkció előbemutatója a tervek szerint áprilisban lesz, a közönség a következő évadban ősszel tekintheti meg az előadást, amely szünet nélkül egy óra ötven percig tart. A főbb szerepekben Vásári Mónika, Domszalai Sándor, Papp Attila, Kisfaludy Zsófia, Kovács Frigyes és Szolnoki Tibor látható. A rendező Zsadosz Andrea.

A Grand Hotel című Broadway musical Vicki Baum Emberek a Hotelben című regénye nyomán készült. A szövegválogatást Luther Davis írta. A zene és a dalszövegek Robert Wright és George Forrest munkája, valamint további zenét és dalszöveget írt hozzá Maury Yeston.

A darab magyar szövegét Zsadosz Andrea írta, a dalszövegek Galambos Attila nevéhez fűződnek.

A történet 1928-ban játszódik Berlinben. A tőzsze virágzik, optimizmus uralja a napokat. Ennek a korszaknak az extravaganciája és gazdagsága végigsöpör az elegáns Grand Hotelben, ahol sok minden történik az illusztris vendégek között. Életet és halált, pénzügyi csődöt, szerencsét és szerencsétlenséget, szerelmet és gyilkosságot is rejtenek a falak. A szálloda külön vendégeinek egymást keresztező útja, köztük egy elhalványuló primabalerína; egy halálosan beteg zsidó könyvelő, aki luxusban akarja tölteni utolsó napjait; fiatal, jóképű, de nincstelen báró; cinikus orvos; és egy hollywoodi sikerről álmódó gépirónő sorsa mind megelevenedik a nézők előtt. A Grand Hotel musical szembeállítja a vígjátékot, a tragédiát, a csillogást és a realizmust, miközben látványos táncokkal, magával ragadó zenével mesél el egy olyan történetet, amelynek tanulságai, gondolatai ma is aktuálisak.

- A Grand Hotel jelkép, többretegű tartalommal. A hotel szimbolizálhat, jelenthet a vendégek számára

földrészt, országot, várost, sőt, néha családot is. Lehet, ott születnek, laknak, élnek és meghalnak. Akadnak emberek, akik végigmennek ezen az úton addig, míg szobájukba mások jönnek, ágyukba új vendégek fekszenek le. Közben sok személyes történetet, sorsot rejtenek a hotel falai. A két világháború közötti időszakot kevésbé ismerjük, rengeteg rejtelmet tartogat a korhangulat, az akkori társadalmi berendezkedés, az emberi viszonyok, a hétköznapi légkör. Ez a musical szórakoztatni szeretne, ugyanakkor történetével olyan veszélyeket érzékeltet, jelenségeket mutat meg, amelyek nagyon is jelen idejűvé teszik a gondolatvilágát, üzenetét. Mert, ha nem élünk emberhez méltó, Istennek tetsző módon, akkor a világ elsodor bennünket. Akár egy hotel falain belül élünk, akár elme gyünk onnan, hiszen az emberség nem a társadalmi státuszról függ. Mi is ezt próbáljuk megmutatni, igazi musical hangulattal, és a műfajra jellemző atmoszférával, látványvilággal, táncokkal, humorral, mosollyal, érzelmekkel, szenvedéllyel, a darab emelkedett tartalmával. A zenei világa olyan csoda, hogy képes magával ragadni nézőt, színészt egyaránt. Galambos Attila remek magyar szövegeket írt a dalokhoz. Ez olyan mű, akár egy opera. A darab kezdetétől a végéig szól a zene, és még a prózai részek is zenei aláfestéssel hangzanak el. Örülünk, hogy egy nagyon jó csapattal színpadra kerülhet Sopronban ez a musical országos bemutatóként - mondta Zsadosz Andrea rendező, Jászai-díjas színművész.

A koreográfus Michael Kropf lesz. Az előadásban szerepel a Sopron Balett teljes társulata, valamint Bóbis László szteppvilágbanjok és Csömör Marcell, aki latin-amerikai formációs táncokban ért el hazai és nemzetközi sikereket. A nagyszabású produkcióban zenekar játssza a betétdalokat, a zenei vezető Oberfrank Péter Liszt-díjas, érdemes művész. Az előadásban nyolc tagú kórus is szerepel. A díszlet

Pataki András munkája, aki egyben a színházat működtető Pro Kultúra Sopron Nonprofit Kft. ügyvezetője, és a teátrum igazgató-főrendezője.

- Már régóta gondolkodtunk azon, hogy műsorra tűzzük a Grand Hotel, s úgy érzem, most vált igazán aktuálissá ennek az igényes, mély tartalmat hordozó, nagyszabású Broadway-musicalnek az itthoni bemutatása. Apokaliptikus állapotokat élünk, egyfajta metamorfózist. Omlik szét körülöttünk valami a világból, tetten érhetőek a darabban a jelenkor furcsa, sorsfordító pillanatai, jelenségei. Remélni tudom, hogy Európa jövője nem úgy alakul, mint 1932 után. A Grand Hotel nekünk szimbolizálhatja a színházat. Ez az otthonunk, ahol alkotunk, itt tartózkodunk átmenetileg a legtöbbit. A díszlet mögötti fő gondolat háttérben az áll, hogy a szecesszió jön be a Petőfi Színházat megidéző építészeti stílussal - emelte ki az olvasópróbán Pataki András.

A Grand Hotel musicalben Elisaveta Grusinszkaja primabalerinát Vásári Mónika alakítja. Baron Felix von Gaigern szerepében Domszalai Sándor látható. Otto Kringlein tudóbeteg könyvelőt Papp Attila formálja meg. Generaldirektor Preysing bankvezért Kovács Frigyes (Jászai-díjas) játssza. Dr. Ottenschlag nyugalmazott orvos ezredes Szolnoki Tibor (Jászai-díjas) lesz. Raffaella Ottanio, a balerina komornája Zsadosz Andrea (Jászai-díjas). Frieda Flaemmchen, gépirónő Kisfaludy Zsófia. Jimmy 1., Bóbis László. Jimmy 2., Csömör Marcell. Erik, a portás Marosszéki Tamás. Rohna, recepciósvezető Savanyu Gergely. Zinnowitz, ügyvéd Pintér Gábor. Sándor, színházi impresszárió Major Zsolt. Witt, balettmenedzser Farkas Tamás. Sofőr/Nyomozó, Kiss Noró. Telefonos kisasszonyok: Szupper Fanni, Szócs Erika, Dienes Blanka, Szalai Dóra. Boy, hordár, londiner, Rovó Péter.

(Az előadás a londoni Music Theater International Europe engedélyével kerül színpadra.)

Szerzőink, munkatársaink:

Tompagábor Kornél

Kiss József

Varga Róbert

Mészáros István

Szabó Anikó (Szaan)

Rákász Judit

Pálfalvi-Pottyondy Nóra

Déryné

program

DRÁMAÍRÓ MŰHELY FELHÍVÁS

2022 januárjában a Déryné Program Barangoló alprogramja kiterjesztve működését, elindítja drámaírói műhelyét, amelyre január 22. és február 28. között lehet beadni a jelentkezést.

A műhely célja, hogy olyan fiatal vagy pályakezdő drámaíróknak adjon lehetőséget a kibontakozásra, akikről a szűkebb környezete már megállapította, hogy tehetséges tollforgató, viszont a munkássága még nem került nagyobb nyilvánosság elé.

„A Barangoló Drámaíró Műhely legfontosabb célja egy új drámaíró nemzedék tehetségeinek felkutatása és helyzetbe hozása.” – fogalmazta meg a Déryné Program küldetését Kis Domonkos Márk igazgató.

A JELENTKEZÉS FELTÉTELEI

A programra magyar állampolgársággal és magyarországi lakcímmel lehet jelentkezni. Olyan drámatervvel, és annak legalább egy megírt jelenetével várjuk a nevezéseket, amellyel az aspiráns korábban még nem vett részt sikeresen drámaíró pályázaton vagy ösztöndíjon. Jelentkezni a deryneprogram.hu oldalon, a regisztrációt követően lehet.

A műhely évente maximum 3 drámatervet fogad be.

A MŰHELYMUNKA MENETE

A sikeres jelentkezést követően a résztvevő írók a 8 hónapos műhelymunka során egy mentor vezetésével jutnak el egy egész estés magyar nyelvű dráma megírásáig. A havi rendszerességű találkozók alkalmával, a mentorok szakmai irányításával és segítségével kerülnek kidolgozásra az adott jelenetek, hogy a 8 hónapot felölelő munkafolyamat végeztével megszülethessen a mű.

A Déryné Program a Barangoló alprogramon keresztül az alkotói munkafolyamathoz biztosít személyenként egy Mentort, valamint minden hónapban nettó 100.000 Ft írói hozzájárulást a műhely ideje alatt.

A műhely mentorai: Kulcsár Edit, Kozma András és Lukácsy György, a Nemzeti Színház elismert munkatársai.

A DRÁMA UTÓÉLETE

A Drámaíró Műhely keretében megszületett alkotásokat a Barangoló alprogram felajánlhatja az eddigi sikeres partnereinek megvalósításra, valamint a Déryné Program antológia formájában megjelentetheti. A Szakmai Bizottság és a Mentorok javaslatára a legnívósabb pályaművet a Déryné Társulat is bemutathatja felolvasó- vagy hagyományos színházi formában.

Jelentkezés és további információ

a deryneprogram.hu/programismerteto/barangolo/ oldalon található.

▲ Az Egyetlen szóból is tudok című előadásban Jaskó Bálint. A darab a Barangoló alprogramban született

▲ Kép a Csillag a mágyán című darabból

„Egy társulat olyan, mint egy család”

Interjú Csata Zsolttal

Az idei évad elején szerződött a Csokonai Színházhoz Csata Zsolt, aki ifjú kora ellenére számos karakterben kipróbálhatta már magát és neves rendezőkkel dolgozott mind Romániában, mind Magyarországon. Debrecenbe érkezve szintén elhalmozták feladatokkal, de vallja, hogy teher alatt nő a pálma – ezekről a „terhekről” beszélgettünk.

– Gyergyócsomafalván születél, legkisebb fiúként egy három fiús családban. Mit szoltak a testvérek, a szülők, mikor a legkisebb királyfi színészi pályára adta a fejét? Honnan jött az indíttatás? Volt valami előzménye az érdeklődésnek a felmenőid között?

– Csata Zsolt: Nem, nem volt művészember a családban, édesapám ács, édesanyám háziasszony – ugyanakkor szavalóversenyeken, mese-mondó versenyeken ők is részt vettek és anyukám sokat énekelt gyerekkorában. Nekem is meghatározó élményeim a gyerekkori gálaműsorok. Volt egy előadás a gyergyócsomafalvi művelődési házban, negyedikes koromban, amin egy Karinthy-szöveget mondtam el. Egy tíz perces jelenetem volt, és ekkor tapasztaltam meg először azt a nagyszerű élményt, hogy körülbelül kétszáz ember ener-

giájával játszom, nevettetem őket, hatok rájuk. Nagyon jól éreztem magam a színpadon, így már akkor tudtam, hogy ezt szeretném csinálni. De ez egy kicsit meredek kijelentés. Később a gimiben, talán 10. osztályban a magyartanárnom megkérdezte, ki mi szeretne lenni, és én mondtam, hogy színész. Visszakérdezett, hogy hol szeretnék tovább tanulni, Marosvásárhelyen vagy Kolozsváron. Ekkor hallottam először arról, hogy egyáltalán hol van magyar nyelvű színészképzés Romániában. Itt zárójelben megjegyzem, hogy sosem voltam egy talpraesett alkat. Gimnazista koromban pedig már színjátszó körbe jártam, ott ajánlották, hogy Marosvásárhelyre felvételizzek. A családom mindenben támogattott, de azért a háttérből mindig figyeltek, hogy a számomra legjobb döntéseket hozzam meg, és persze ma is számíthatok rájuk.

– Marosvásárhelyen már egyetemistaként sok mindenben kipróbálhattad magad.

– Igen. Az egyetemen próbáltam minél több tudást átadni nekünk a tanáraink, amit a színpadon és az életben is hasznosítani tudunk. Már másodévből statisztáltunk a nagyszínházban az egész osztályal a My Fair Ladyben, lenyűgöz-

ött mindannyiunkat, hogy hogyan működik a színház, milyen egy nagyszínpadon állni. Később három másik előadásban is játszottunk a Nemzetiben, aztán kaptam egy szerepet harmadévesen, Osztrovszkij Erdő című előadásban, amelyet osztályvezető tanárom Harsányi Zsolt rendezett. Mesterképzés alatt pedig már Temesváron dolgoztam.

– Már ekkor kialakult benned, milyen színészi karaktered van, miben vagy otthonos?

– Talán jobban szeretem a komédiát, mint a nagy drámai szerepeket, bár eddigi tapasztalatom drámai szerepek

terén nem sok. Szerintem bennük is van egy kis humor, mint ahogyan az élet oly sok szegletében. Amikor valami butaságon bosszankodom, néha időben észreveszem magam és utána jókat nevetek magamon.

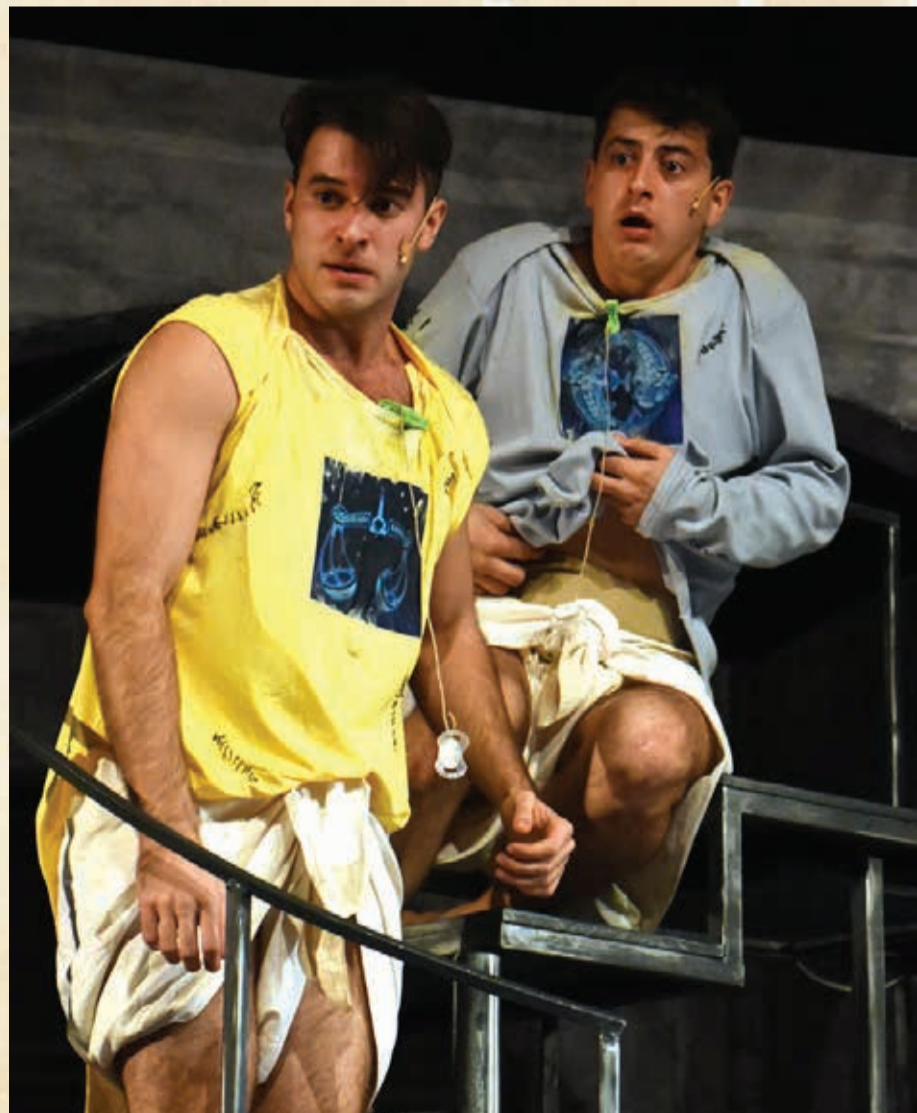
– Hogyan kerültél Debrecenbe, hogyan fogadott téged a társulat?

– Valahol ott kezdődött, hogy Gemza Péter igazgató úr elhívott a Pál utcai fiúk meghallgatására. Ebben a musicalben játszva, vendégszereplőként lett először közöm a Csokonaihoz, ahol megismertem Keszég László rendezőt, akinek szintén nagyon sokat köszönhetek abban, hogy itt vagyok. Aztán, hogy Rózsa Laci barátom és kollégám elment Marosvásárhelyre, tulajdonképpen az ő helyére kerülve lettem társulati tag. Ekkor már hét éve voltam Temesváron, egy nagyszerű csapat tagjaként, mégis, úgy éreztem, ez egy olyan lehetőség, amivel, ha nem élek, később talán bánni fogom. Szeretem a közzínház adta biztonságot, egy alternatív társulatnál vagy szabadúszóként kevésbé tudom elképzelni magam. Nekem nem megy az önmenedzselés. Nagyon szerencsés vagyok, mert eddig bárhová kerültem, mindenhol szeretettel és kíváncsisággal fogadtak a kollégák. A Csokonaiából Hajdu Imelda, Rózsa László, Mészáros Ibolya az osztálytársaim voltak,

így nem teljesen ismeretlen körbe érkeztem. Kicsit szerencsétlenül alakult, hogy épp a járvány kellős közepén jöttem Debrecenbe, így csak most, a Herkules bemutatóján volt először alkalmam bemutatkozni a közönség előtt, mint új társulati tag. De ha nem szól közbe még egy kényszerleállás, akkor nagyszerű évadom lesz.

– Milyen feladatok várnak új társulati tagként?

Hál’Istennek sok és sokféle. A Herkules mellett játszom a Jeruzsálemben is, ami egy tantermi előadás – ilyesmit most csináltam életemben először, nagyon nagy élmény a gyerekközönséget bevonva játszani – , Szeptemberben elkezdődtek, aztán a közeljövőben folytatódnak Sardar Tagirovskyval a Kaméliás hölgy próbái, amiben nagyon izgalmas szerepem van, de nem mondhatok többet róla, nem akarok szpoilerezni. A legnagyobb kihívást talán mégis a Keszég László rendezte Edmond című előadásban átvett szerepem fogja hozni, amit remélhetőleg januártól játszunk. Három éve nem volt ekkora szerepem, ilyen sok szöveggel és ilyen sok színpadi jelenléttel. De valom én is, hogy teher alatt nő a pálma. Legutóbb Temesváron a Radu Afrim rendezte Rabenthal jelentett ekkora szakmai kihívást.

Szerzőink, munkatársaink:

A lap tervező grafikusai:

Tölgyesi Tibor

Niedzielsky Katalin

Schütz Péter

Lengyel Tibor

LogoDepo
KREATÍV MŰHELY

facebook.com/LogoDepo

logodepo.hu

– **Az hogy sült el? Teljesítetted, amit vártál magadtól?**

– Borzasztóan ideges voltam, mert a bemutatóra nem lettem kész a szereppel. Az előadás jól sikerült, nagy-szerű partnerekkel játszottam, de azt éreztem, hogy sok szövegemet csak úgy belelövöm a levegőbe, nincs meg mögötte a töltet. Ahogy mondani szokás “nem jöttem át a rivaldán”. Nem voltam elég bátor, nem mertem rendszeren próbálni. Aztán az idő kicsit helyére rakta a dolgokat és már az utóbbi előadások sokkal jobban mentek számomra is. A kisebb, könnyebben teljesíthető szerepek is tudnak építeni – ilyenkor jobban tudok és szeretem is figyelni a kollégáimat, hogy ki mit hogyan old meg.

– **Rendezők közül kikkel szeretted eddig együtt dolgozni?**

– Szerencsére rengeteg jó élményem van. Ha mégis ki kell emelnem valakit, a szerb Kokan Mladenovic rendezőt említeném. Különleges munkamódszere van, a próbák során improvizációkból áll össze az előadás, és vele dolgozva azt érzi az ember, hogy könnyedén épül fel a “mű”, fokról-fokra, közben nagyon sokat tanulhat tőle a színész, ő maga is alkotó partner.

Megemlíteném még Silviu Purcarete-t, akinél nagyobb úriemberrel színházban én még nem találkoztam, végtelen nyugalom árad belőle minden próbán, mindenkire egyformán kíváncsi és nyitott egy alkotófolyamat során. Csodálatos rendezői és látványvilága van. Egy mester. Nagyon nagy élmény volt számomra, hogy Temesváron az általa rendezett Moliende Café előadásban debütálhattam és aztán a legnagyobb élmény, hogy a pandémia előtt megrendezett Az ember tragédiája előadásban is kaptam tőle szerepet.

Senkit nem szeretnék kihagyni, bár tudom, hogy ez lehetetlen, de amint fentebb említettem tényleg csodálatos emberekkel, rendezőkkel dolgozhattam, Radu Afrim, Urbán András, Csábi Anna, Schilling Árpád, Victor Ioan Frunza, óriási alkotók, akiktől nagyon sokat tanultam.

– **Mennyire bevett dolog ez a határon túli színházakban, a román-magyar művészi együttműködés?**

– Teljes mértékben. Egy magyar előadás próbái is folyhatnak román nyelven, ha román a rendező. De más nyelven is, olyankor legtöbbször van tolmács. És a magyar nyelvű előadásokra is sok román néző jön el, hiszen az előadásokat feliratozzák.

– **Mondhatjuk akkor, hogy szerencsés vagy, mert eddig téged elkerült minden feszültség, botrányos kolléga, stb... amiktől néha hangos a sajtó?**

– Én nem találkoztam még botrányos alkotókkal. Feszültségek nyilván mindig vannak, hiszen egy próbafolyamat során, főként a bemutatáshoz közeledve ezer fokon ég mindenki a teremben, és ebben a feszültségben elhangozhatnak bizonyos dolgok. De azt tanultam, és én is így gondolom, hogy a délelőtti összeszólalkozás délutánra már nem érvényes. Nem egymásra haragszunk ilyenkor, hanem a legjobb tudásunk szerint próbáljuk összerakni az előadást és mindenkinek más a “vérmérséklete”. De már az egyetem ilyen volt: néha sokat vitatkoztunk bizonyos dolgokon, aztán mindig együtt ittunk meg egy sört este, a próba után. És azóta is az egyetemi osztálytársaim, osztályvezető tanárim az legjobb emberek az életemben. Egy társulat olyan, mint egy család, és egy családban is vannak néha feszültségek.

– **Debrecenben hogy érzed magad, megszeretted, megszoktad a várost?**

– Nagyon szeretem Debrecenben, hogy egyszerre nyugalmas város, nincs az a nyüzsgés, mint például Pesten, ugyanakkor mindig történik valami, főleg ha nyitott az ember. És aminek különösen örülök, hogy Debrecenben szerettem meg a futást a szabadban, természetben. Hetente több alkalommal járok ki a Nagyerdőre futni. Nem is értem, hogy lehetett el 28 év az életemből enélkül!

Képek:

• A Rabenthal fotóhoz fotó: Ilovsky Béla • Shakespeare Fotó: Szerda Zsófia • Az ember tragédiája Kiss Zoltán fotója • A Herkules - a kezdetek fotó Máthé András fotója, Pálóczi Bencével szerepel a képen • A portréfotót Máthé András készítette.

Visszatér egy táncoslegenda

Demcsák Ottó tíz év után újra színpadon

Visszatér a színpadra Demcsák Ottó, a Sopron Balett népszerű vezetője jövőre a fertőrákosi barlangszínházban egy különleges összművészeti előadásban június 18-án. A 63 éves Harangozó-díjas koreográfus Bartók Béla A csodálatos mandarin című szerzeményéből készülő darabban az Öreg gavallér szerepét táncolja majd. Több mint tíz éve hagyta abba az aktív pályafutását, most ennek az országosan egyedülálló produkciónak a kedvéért vállalta, hogy ismét közönség elé áll.

Bartók Béla A csodálatos mandarin és Ravel Bolero című legendás szerzeményeire készülnek táncművek a Soproni Petőfi Színház és a Forrás Színház országosan egyedülálló koprodukciójában, az InterEUropa Balett előadásában külföldi sztártáncosokkal úgy, hogy különleges élményként, soha nem látott formációban a világhírű Bogányi Gergely Kossuth-díjas zongoraművész, Boros Misi, a Virtuózok győztese, a zongora hercege, Binder Károly Erkel Ferenc-díjas nemzetközi híró jazz-zongorista, zeneszerző és Varga Gábor, a hazai jazz kiemelkedő zongoristája játsszák a darabokat a színpadon koncertszerűen a magyar fejlesztésű Bogányi-zongorákon június 18-án a fertőrákosi barlangszínházban. A táncműveket Michael Kropf koreografálja.

Az ő kifejezett kérésére mondott most igent Demcsák Ottó, hogy A csodálatos mandarinban eltáncol egy karakterszerepet. A népszerű balettművész utoljára 50 évesen lépett színpadra Győrben, az Equus című darabban Funtek Frigyes rendezésében. Később megírta önéletrajzi ihletettséggű könyvét Napfordulók címmel.

– Rövid gondolkodás, önvizsgálat után döntöttem arról, elfogadom

Michael Kropf felkérését, és ismét színpadra lépek. A Sopron Balett táncosainak szárnyalását, fejlődését látva az jutott eszembe, jó próbatétel ez számomra, hogy mennyire marad egy ember, egy művész elhivatott, elkötelezett a maga elé tett mérce szerint. Mindig mondom, egy táncos soha nincs készen. A gyakorlásom, próbám, előadásom át-és meg kell élnie az alkotás egyetemes célját. Minden egyes nap a legjobb tudása szerint szolgálja azt, amiért a gondviselés kiválasztotta erre a pályára. A tánc olyan művészeti ág, amikor a test, lélek és a szellem hármas egységében

előadással megnyertük az akkor még létező baltimore-i világszínházi találkozó fődíját. Ez a darab a győri társulat aranykorszakának egyik nagy világsikere volt Ladányi Andreával, Kiss Jánossal. Jomagam szintén táncoltam benne több szerepet, a Fiút, a Mandarint. Erre a korszakra emlékezhetek jövőre a színpadon – mondta Demcsák Ottó, aki fizikálisan megfelelő állapotban érzi magát a szerephez. A Sopron Balett próbáin mindig elvégzi a bemelegítő gyakorlatsort. Mindemellett úgy véli, az a mester felelőssége, hitelessége, hogy meg tudja mutatni azt, amit kér a tanítványaitól.

25 év - A világ színpadain

A Győri Balett nemzetközi sikertörténete, legendája, Markó Iván csúcsidejének jelentős mérföldköve Demcsák Ottó életére, sorsára is kihatott. Kíséri a mai napig. Összesen 25 évet dolgozott az ikonikus társulatban, amelynek örökös tagja. Soha nem felejt el, 1979. november 2-án lépett először színpadra az együttes A Nap szeretei előadással, és három hónap múlva már a milánói Scalában táncoltak. Ekkor fordult a világ a nyírségi származású művésszel. Utána nagyon megindult velük a műfaj szekere. Végigturnézták a világot kontinensről kontinensre, számtalan fesztiválon értek el sikereket. Demcsák Ottó nagy és jelentős szerepekben írta be magát nemcsak a csapat, hanem a magyar táncművészet történelmi-könyvébe. Izzó planéták, Daphnis és Cloé, A halál angyala, Évszakok, Memento, Az élet peremén, Gulliver úr, mind-mind fontos állomások, produkciók, főszerepek az életében. A csodálatos mandarinban való színpadra lépése pedig ezt foglalja keretbe.

hozza létre a belső és külső üzenetet belőlünk. Most ezzel a döntéssel is szeretnék megfelelni ennek a hitvallásomnak, útnak, önmagamnak, Istennek, azoknak a mestereimnek, akiktől tanultam. A csodálatos mandarin pedig ehhez nekem a legjobb számvetés, összegzés, pályámat átölelő keretes történet. Markó Iván koreográfiájával 1982-ben a Győri Balettel és a Bartók művéből készült

Varázslatos világba repítette a nézőket a Cirkuszhercegnő

A Kecskeméti Nemzeti Színház magával ragadó cirkuszi forgatag, valamint elképesztő hang- és látványvilág kíséretében mutatta be január 7-én a Cirkuszhercegnő című operettet.

A darab címe első hangzásra is cirkuszi hangulatot idéz, ezt pedig tökéletesen hozza a látványos, humoros és rendkívül érdelemgazdag előadás, amely Eszenyi Enikő egyetlen rendezése az évadban. Ahogyan ő fogalmazott: számára ez nem csupán egy előadás a sok közül, hanem maga az előadás. Ez már önmagában páratlan élményt teremt a kecskeméti közönségnek, ám ezzel koránt sincs vége: a darab további különlegessége, hogy a színház kiválóságain kívül vendégszereplőként Nagy Sándort is láthatják a nézők, aki Vlagyimir Vlagyimirovics nagyherceget játssza, kettős szereposztásban Aradi Imrével.

Az előadás fontos szereplője Slukk Tóni, akit a kecskeméti színházban idén debütáló Járai Máté alakít. A színművész elmondta, nagyon élvezte a közös munkát Eszenyi Enikővel, sőt kifejezetten bakancslistás volt számára, hogy egyszer vele dolgozhasson. „Amikor fiatal voltam és ültem a Vígszínház lépcsőjén, azt képzeltem, valamikor majd belőlem is színész lesz. Akkoriban minden darabban ő játszott, ő volt a díva, én pedig teljesen odavoltam érte” – idézte fel első emlékeit Eszenyi Enikőről Járai Máté.

A történet szerint Fedora, a megözvegyült hercegnő a gyászév letelte után kerül újra a figyelem középpontjába. Első estjét a szentpétervári cirkuszban tölti, ahol fergeteges műsorszámával őt is lenyűgözi a titokzatos Mister X; kegyeire azonban nem tartja méltónak a mutatványost, ahogyan Vlagyimir nagyherceget sem. A sértett férfiak bosszúja képében lép be Fedora életébe Korozov herceg, s kezdetét veszi az igaz érzelmek hazugsággal fel-

fegyverkezett csatája. Nem kisebb vihar készülődik a pesti István Főherceg Szálloda leendő örökösének, Tóninak életében, hiszen vesztére egy rangon aluli artista lányba, Mabelbe szeret bele, miután apja kiszemelte elől Szentpétervárra menekül. A történet során kiderül, hogy nem Tóni az egyetlen, aki ebben a szó szerint és átvitt értelemben vett cirkuszban keresi a kiutat, a boldogságot, a felejtést. A rengeteg bonyodalom kibogozhatatlannak látszik, de az igazi szerelem egymáshoz hajtja az összetartozó szíveket, hiszen a boldogság valamennyiünktől csak egy karnyújtásnyira van.

A lenyűgöző, már-már ámulatba ejtő jelmezeket Szűcs Edit, a részletgazdag díszletet pedig Antal Csaba tervezte. A cirkuszi milió további varázslatát Barta Dóra koreográfiái, valamint Mester Dávid zenei vezetése teszi még különlegesebbé.

Morva Daniella

Magyarországon még nem látott Agatha Christie-krimi debütált Kecskeméten

A január 8-án bemutatott Pókháló című előadáson izgulhatnak a nézők a kecskeméti Kelemen László Kamaraszínházban, amely több szempontból is különleges.

A Pókháló Magyarországon még nem mutatták be színházban, sőt a legnagyobb Agatha Christie-rajongók sem feltétlenül olvasták, hiszen a szerző kifejezetten színpadi, illetve filmes forgatókönyvnek írta meg.

„A Pókháló azon ritka művek egyike, amely a krimi és a vígjáték mezsgyéjén táncolva, tökéletesen ötvözi a két műfaj előnyeit” - mondja róla Sipos Imre rendező, aki számára izgalmas kihívást jelentett a próba-folyamat, ugyanis ez az első krimi rendezése, illetve rendezői minőségben ezzel a darabbal mutatkozik be a kecskeméti közönségnek.

A szövevényes történet szerint Clarissa, Henry-Hailsham Brown második felesége élvezetét leli a kalandos történetek mesélésében, va-

szont amikor gyilkosság történik a nappalijában, az igazi drámával már sokkal nehezebben bírkózik meg, különösen, hogy fiatal mostohalánya, Pippa is a gyanúsítottak között van. Hogy a szituáció még kínosabb legyen, az áldozat az a férfi, aki Henry első házasságát romba döntötte. Clarissa hamar rájön, hogy a tények, a titkos fiókok és rejtett csapóajtók gyakran sokkal hátborzongatóbbak, mint a fikció...

A főbb szerepekben Márcz Fruzsina, Dunai Tamás, Orth Péter, Ferencz Bálint, Gyuriska János, Jankovics Anna és Horváth Eszter látható. A díszletet és a jelmezeket Matyi Ágota tervezte.

A Kecskeméti Nemzeti Színházban korábban is nagy sikerrel vittek színpadra Agatha Christie-műveket: Az Egérfogó még Londonba is meghívást kapott vendégszereplésre, valamint az ... és már senki sem! című előadást ugyancsak rendre telt házzal játszhattuk a nagyszínház színpadán.

Januárban Budapestre figyel a világ!

14. Nemzetközi Cirkuszfesztivál

Január 11. és 17. között Budapestre figyelt a világ! Nívójának köszönhetően a világ legrangosabb cirkuszfesztiváljai között számon tartott Budapest Nemzetközi Cirkuszfesztivál 14. alkalommal került megrendezésre Közép-Európa egyetlen közcirkuszában, az egész évben üzemelő Fővárosi Nagycirkuszban. A fesztiválon a világ legjobb artistaművészei, kulturális csemegék és szakmai konferenciák várták az érdeklődőket.

Az első Budapest Nemzetközi Cirkuszfesztivált 1996-ban rendezték meg a Magyar Cirkusz és Varieté (MACIVA) szakemberei. Az akkori igazgató, Kristóf István és fia, Kristóf Krisztián munkájában és a fesztivál létrejöttében sokat segített Varjasi László, Eduardo Murillo impresszárió és Franz Czeisler Tihany, magyar származású cirkuszigazgató.

A világ legjobbjai között számon tartott, rangos, nemzetközi elismerésekkel kitüntetett artistaművészek idén négy kontinensről érkeznek, hogy összemérjék egymással kimagasló tudásukat, és bemutassák a magyar közönségnek a cirkuszművészet sokszínű művészeti értékeit.

A produkciónkat rangos szakmai zsűri bírálja el: több, mint száz cirkuszigazgató, impresszárió, cirkuszi szakember és művészeti vezető érkezik a világ egyik legrangosabb cirkuszművészeti seregszemléjére több, mint húsz országból.

A Budapest Nemzetközi Cirkuszfesztivál egyik különlegessége, hogy a magyarországi utazócirkuszosok igazgatói egy külön zsűrit alkotnak, akik szintén díjazták az általuk legjobbnak ítélt artistaművészeket.

A Nemzeti Cirkuszművészeti Központnak, mint nemzeti előadó-művészeti intézménynek egyik kiemelt feladata, hogy megismerje és megismertesse, Magyarországra hozza a világ távoli kultúráit, amelyekből az adott országra jellemző egy-egy szeletet kapunk az artista-produkciók által.

A fesztiválhoz két tudományos program kapcsolódik: a „Cirkuszépületek Európában” című nemzetközi tudományos konferencia és a „Cirkuszpedagógia lehetőségei a magyar oktatási rendszerben” című pedagógiai módszertani konferencia.

Fotók:
Urbán Ádám

Magyar Teátrum díjat kapott a Kecskeméti Nemzeti Színház művészeti főtitkára

A Magyar Teátrumi Társaság a Magyar Teátrum Díjjal ismeri el a színházi háttérszakmák kiváló dolgozóit. A budapesti Thália Színházban decemberben tartották meg a díjátadó gálát, ahol a Magyar Teátrum Díj egyik kitüntetettje Matók Szilvia, a Kecskeméti Nemzeti Színház művészeti főtitkára lett.

Az idei kitüntetettek megünneplése mellett a 2020-as év díjazottjai is most vehették át díjaikat, így többek közt Szabó Csabát, színházunk produkciós vezetőjét is köszöntötték, aki tavaly részesült Magyar Teátrum Életműdíjban.

Szívből gratulálunk nekik és kívánunk további kitartást a munkájuk végzéséhez!

Edmond - történelmi vígjáték

Ősbemutató a Csokonaiban

A kortárs francia szerző, Alexis Michalik Edmond című darabját mutatta be január 7-én a Csokonai Színház. Az Edmond színház a színházban történet: az 1890-es években játszódik, az ikonikus vígjáték, a Cyrano romantikus keletkezéstörténete.

Mi áll egy remekmű háttérében? Milyen körülmények között születik a darab? Milyen az író személyisége? Mi inspirálta egykor a szerzőt, a zsenit? Olyan kérdések ezek, melyek mindig is foglalkoztatták a nézőket és a művésztársakat egyaránt. Michalikot a Szerelmes Shakespeare című film inspirálta arra, hogy a Cyrano szerzője, Edmond Rostand titkainak feltárására vállalkozzék. Keszég László – miskolci Cyrano-rendezője után – személyes tartozását rója le, amikor felfedi előttünk, hogyan született a mindenki által ismert büszke, talán kissé könnyen sértődő, de szellemes, önironikus szerelmes lovag figurája. Pontosabban azt fedi fel, hogyan született meg Cyrano Michalik szerint.

Az Edmond színház a színházban történet: az 1890-es években játszódik, az ikonikus vígjáték, a

Cyrano romantikus keletkezéstörténete. Michalik – Rostandhoz hasonlóan – huszonkilenc éves korában érte el első drámaírói sikerét. Azóta több drámáját mutatták be és játszószínházak francia és angol színpadokon. Az Edmondból már film is készült. Sikerének titkáról így vall: „Fiatalabb koromban sokat pályáztam a darabjaimmal mindenfelé, de ha-

mar világhíressé vált számomra: ahhoz, hogy nyerjek is, sokkal politikusabban, sötétebben kellene írnom, és talán kevésbé szórakoztatóan. De én a nézőbarát, színvonalasan szórakoztató színházban hiszek. Nem akarom, hogy a nézőtérben bárki is unatkozzon!”

Az Edmondot 2016 szeptemberében mutatták be a párizsi Palais-Royal Színházban, diadalmenete azóta is töretlen: 2017-ben hét jelölésből öt Molière-díjat nyert el, és pár év alatt több mint kilencszázszor játszották óriási sikerrel az anyaszínházban és vidéki turnékon. Itthon először a Csokonai Színházban láthatja majd a közönség.

„Bravúr a Cyrano is és bravúr Michalik Edmondja is. Michaliknak újra sikerült egy olyan kommerciálisan is rendkívül sikeres darabot létrehozni mai magánszínházi körülmények között, ami művészi értéket is hordoz magában” – ajánlja a darabot a rendező. Az Edmondban rohamléptekben, a bemutató előtti hetet végig improvizálva születik meg a sikerdarab. Arra a kérdésre, hogy mindezt mennyire látja életszerűnek több évtizedes színházi múlttal a háta mögött, Keszég László a színháznak adott interjúban a következőket mondta: „Az Edmond-

nak van egy romantikus ízvilága, van egy kis ízjavító benne, az a bizonyos hatodik íz, az umami, amit a gyorsétermek tesznek bele a kajába, hogy úgy érezd, muszáj még egyszer enned. Szóval az Edmond »meg van umamizva«. De nem tudok megcsípni benne semmi valószerűtlen, amire felkapnám a fejem, hogy ilyen a valóságban nincsen. Fel van stilizálva, hogy fordulatokban gazdag sztorit kapjunk. A színház pedig annyira régóta létezik, hogy mindenre és mindennek az ellenkezőjére is van példa.”

Az előadás munkabemutatóját (a járvány miatt) szűk körben tartotta meg a Csokonai Színház 2021. februárjában, akkor még Rózsa Lászlóval a címszerepben. A címszerepet a színházhoz szeptemberben szerződött Csata Zsolt vette át, aki a művész ember típusát látja az általa játszott karakterben. „Edmond szereti a feleséget, de mint oly sok esetben, a szerelem illanékony és helyét a szeretet, rosszabb esetben a megszokás váltja fel. Az íráshoz szüksége van új impulzusokra és azzal, hogy újra képes felragyogtatni egy nő tekintetét a költészetével, ismét szárnyakat kap. A műzsa, az ihlet érkezése Edmond

számára váratlan, és egyben életmentő. A darab tele van komikus helyekkel, tele olyan igazságokkal, amelyekkel minden korban küzdöttek a színházak falain belül, de a színészek általános problémái is vajmi keveset változtak.”

„Az akkori színházi forma abban az értelemben, hogy mindent magának kellett előteremtenie, hogy a színház működhessen, biztos, hogy izgalmas volt” – mondja a Coquelint játszó Bakota Árpád. „A jól megírt szövegen, párbeszédeken túl nekem azért érdekes Coquelin figurája, ami szerintem az egyik ziccerszerep, mert színházigazgatót, színészt, rendezőt egyszerre kell játszani. Már az előadás megszervezése is izgalmas: hogyan kell kezelni a konfliktust a színészek között, hogy kell rábeszélni egy író, hogy írjon darabot, hogy kell pénzt szerezni, hogy a produkció megszülethessen. Mindezt ma övezi egy idealizált látásmód. Nem tudom, hogy cserélnék-e ezzel a világgal. Biztos, hogy nehéz lehetett, ilyen értelemben mi ma kényelmesebben élünk.” Bár a színészek között egyöntetű vélemény volt, hogy jobb ma színésznek lenni, mint akkor, azért a műzsa alakító Hajdu Imelda talált vonzó jelenséget a kor világában: „Amiben mégis cserélnék, az az, hogy abban a korban helye volt a bájnak és a romantikának. Sokkal nagyobb teret kapott a szerelem idealizálása, mint ma. Érvényesebb, valószínűbb dolog, ami mozgatja a világot.”

Vesztegzár a Grand Hotelben – Kecskeméten

Alkotói csapatomban tudhatom: a díszlettervező Tóth Kázmért, aki mint kivitelező és gyártó, ugyanakkor mint nagyot álmodó művész igazi technikai csodát teremtett a művelődési ház színpadára; és a jelmeztervező Füzér Anni-t, akinek ruhakölteményei azonnal figurába helyezik és elrepítik a játszó színészt, amelyekben Gyenes Ildikó fantáziáját dicsérfő friss, de kort idéző koreográfiáit könnyed eleganciával és humorral táncolhatják el régi és új játszótársaim – szóval a Társulat – és a tánckar. És ki ne felejtsem a Rimóczi Mónika által vezetett zenekart.

A színpadra vitt mű zsenialitása abban rejlik, ahogy a zeneszerző viccel, miközben teljesen komolyan gondolja a műfajt. Úgy viccel Varró Dani is, hogy közben teljesen komolyan gondolja a szótagszámot, a rímkepletet, a rímeket, például: „hibátlan a pedigrem, lehet valaki szimpatikus, pedig rém” című nyelvi leleményekkel pontosan azon a szinten dolgozik mindenki, mint az alapmű, még akkor is, ha ezt a Hamvai egy kicsit „átkavirnyálta” és máshova tevődtek a súlyok. Ez mégiscsak egyfajta próza, nem operett, nem musical. Benne van az a közép-európai tehetségkoncentráció, ami az ezerkilencszáz éves eleji Budapesten, az Orfeumban, kabarékban adtak elő, irodalmi szinten. Hiszen Rejtő Jenő, aki színházban is dolgozott, újságba is írt, a kor legkedveltebb színészkomikusainak, Salamon Bélának és Rótt Sándornak írt kabaréjeleneteket és egyfelvonásosokat, lektűröket (ponyvairodalmat) készített, ez adja egyúttal a műfaj paródiáját is, miközben mindent teljesen komolyan gondol benne.

„Lelkesedésem a legőszintébb, hiszen nagy örömmel jöttem Szolnokra haza, különösképpen azért, mert a nyári csapodár madárka után, ahol színészként találkoztam a régi kollégákkal, már nagyon vártam, hogy milyen lesz egy másik minőségben dolgozni velük. Rendezésre kaptam megtisztelő felkérést, de nem tartom magam rendezőnek, inkább a színész kollégájuk vagyok, aki segíti őket.

„Úgy nevetünk az egészen, hogy nevetünk magunkon, koron, gyarlóságainkon, egy csomó mindenben, ami nem változik száz-százötven éve.”

(Szigligeti Színház, Szolnok, 2021. december 17.)

Rendező: Vida Péter

Főbb szerepekben:

Kertész Marcella, Mészáros István
Szél Noémi (Léni)

Léni egy rendkívül művelt és okos nő, akinek az érzelmi mélységeivel és magasságaival találkozhat a néző. Az emberekbe vetett hite és bizalma nagyon nagy, ám a személyiségéből adódó naivsága és hiszékenysége bonyodalmakba és csalódások sorozatába sodorja. A szerelmet keresi és várja a nagy Ő-t. Félix egy váratlan pillanatban tör Lénire, a saját szobájában. Innen indul kettejük "se veled, se nélküled" kacifántos története.

Dósa Mátyás (Félix)

„A nevem Van der Gullen Félix. A park felől jöttem, az ablakon át... Üres volt a szoba... Kérem, megfeleljen a valóságnak, hogy elrejtöttem a szekrényben...és hirtelen felindulásból elaludtam.”

Első közös munkám Vida Péterrel, mint rendezővel. Nagyon inspiráló vele dolgozni. Hagyja a színészt kibontakozni, együtt lehet vele ötletelni a próbák alatt, ami nagyon sok nevetéssel jár együtt. Rejtő Jenő szövegei magáért beszélnek. Szórakoztató a sajátos stílusa, ahogy groteszk, nyelvi humorral és váratlan, abszurd fordulatokkal fűszerezi meg ezt a művét is.

Horváth Gábor (Sedlitz)

„Mindenki beteg, csak néhányan sokáig húzzák. Ursina, legyen óhaja szerint-vezekelni fog.”

Lugosi Claudia (Ursina)

Ursina Petrovna egy orosz teozófus nő, vagy legalábbis a teozófia, ezoteria világában éli mindennapjait annak érdekében, hogy ártatlanságát megővje. De az is lehet, hogy valami oknál fogva nem talált rá a szerelem, ezért fordult a vallás, filozófia és a tudomány felé. Testét és lelkét egy zafír medál segítségével próbálja megővni a földi bujaságtól. Lagondába azért utazott, hogy spirituális mesterével találkozzon, azonban a vesztegzár miatt valaki mással hozta össze a sors. Ursina elveszíti a lehetőséget, hogy megismerje a titkos tanítást spirituális mesterétől, de a vesztegzár alatt mást is elveszít.

Szél Noémi és Dósa Mátyás

Szerzők és a rendező
(Darvas B., Vida P., Varró D., Hamvai K.)

Lugosi Claudia és Horváth Gábor

A társulat

Cirkuszhercegnő – Kecskemét

Atipikus romantika

„– Ki rendezi? – A cirkuszhercegnő. – Nem a címét kérdezem. Ki rendezi? – A cirkuszhercegnő.” Haseket és Sajót, Lujzát és Jenőt, nagy kabarépárjainkat idéző párbeszéd. Igen, Kálmán Imre nagyoperettjét, a Theater an der Wienben 1926-ban bemutatott Cirkuszhercegnőt a Kecskeméti Katona József Nemzeti Színházban a vígszínházi cirkusz hercegnője rendezte meg; a szörnyhírét cáfolva, toleranciával és lenyűgöző felkészültséggel.

Miként Csehovot négy színpadi művéről ismeri a világ, Kálmántól három, a Csárdáskirálynő, a Marica grófnő és a Cirkuszhercegnő a legjátszottabb; nagy kockázatot nem vállal tehát egy színház, amikor másorra tűzi, biztos lehet felőle a direktor, hogy évekre a repertoár sikerdarabja marad az előadás. A tuti. Mit tehet a kasszafüggetlenség vádjá ellen a halhatatlanságvágyó igazgató? Azt például, amit Cseke Péter: lapot kér a tizenkilencére a rendező-választáskor.

Eszenyi Enikő nem tartozik korosztályában azon rendezők közé, akiket számításba szoktak venni az operettek, zenés vígjátékok lehetséges színre vivőiként. Élnek még néhányan ilyenek, jó egészségben és kondícióban, nagy mesterségbeli tudással, szakirányú rutinnal. Esze-

nyi mögött műfaji tekintetben teljes körű színészi múlt van, mindenféle játszott és mindenben emlékezetes volt. Rendezőként viszont nem adatott meg neki eddig az ezerarcúság. Kiváltságos intézményvezetői helyzete következményeként, a munkái során haladhatott mindig azon a szellemi ösvényen, amelyet a cseh-szlovák, majd cseh és szlovák színházi kultúrával való találkozásai során megkedvelt-kiismert. Olyan posztdramatikus iskola ez, ahol nemcsak hirdetik – brechtiesen táblákról – a humanizmust, hanem a játékokban érvényre is juttatják azt. Az emberarcú expresszionizmus. Ilyen muníció birtokában, mit kezdjen a rendező egy lineáris örömkönnyfejlesztő üzemmódra megírt és komponált nagyoperettel?

A történet adott. A cirkusz világában vagyunk, a szerelmi bonyodalom az arisztokrácia és a vándorcirkuszosok találkozásából keletkezik. Egy kitagadott herceg, aki szerelmi bánatában egy vándorcirkuszhoz szegődik, hatalmas karriert fut be, és látványos produkciója szerte a világon nagy érdeklődést vált ki. Ezt az érdeklődést csak fokozza a titokzatos álarc, melyben veszélyes mutatóváltást előadja, s amelyet soha nem vet le, amíg a cirkusz közelében van. Természetes, hogy találkozik régi szerelmével, egy megözvegyült hercegnővel, aki az intrikus nagy-

herceg fondorlatának áldozataként feleségül megy hozzá, nem sejtve, hogy újdonsült férje azonos a titokzatos Mr. X-szel, a cirkusz legendás műlovasával. Szerelem, csalódás, boldog egymásra találás – ahogy ezt egy igazi operettől elvárhatja az ember.

Van töretlen irányú harmóniaképződés Eszenyi színpadán. A háttérfilmen. Karámos réten pacik (mének) legelnek, delelnek, nyargalásznak, míg nem a hollófekeete és a kesely fehér ló közeledni kezd egymáshoz, s a megfelelő hatás-szünetek végén, összeszimatol. Van direkt hőre hangolás. Kurta expozíciót követően, drótkötélen jelenik meg a nézőtér felett Mr. X, hogy nótája közben bemutassa azokat a kunsztokat, amelyeket világhíres produkciója során, a lova zablájába kapaszkodva ad elő. Tudósításmat az elő-szilveszteri élményem szereposztása alapján írom, ekkor Koltai-Nagy Balázs rajongójává vált a közönség, aki a súlypontváltások közepette, támasztó izomzatával a testegyensúly megtartásán is dolgozva, olyan színgazdagsággal énekel odafönn, mintha szilárd talajon, a megszokott színpadi helyén állna. A kötélygyakorlat, a közlésfikció szerint azonban edzés csupán, s annak is a depressziós, világvégebús fajtájából való. Kell a régi barát, a jótét cirkusziagató, Pál Attila szómasszá-

za ahhoz, hogy kitegyen magáért, a híre-nevéhez méltóan szerepeljen, amikor – a gyászéve leteltével – Fedora nagyhercegnő tiszteletét teszi a szentpétervári cirkuszban. Bori Réka érzelmi arisztokrata özvegy. Tüzesen rideg nő. Találkozásuk az elmulasztott pillanat drámája. Kivételes kegyként elfogadja ugyan a hercegnő az ismeretlennek gondolt, bár valakire nagyon emlékeztető artista kézcsókját, ám többet nem. Anyegin

és Tatyjana szerelmi tusáját idézi a két alakítás, melyeket érzékeny prózai belépőkkel erősít Nagy Sándor, a Fedora kezéért nyomuló Vlagyimir nagyherceg. Származásából adódó hatalma felett, érezteti azt a férfit, amely az átlagnőt elragadtatja, míg a kivételes idegzetű számára akár viszolyogató is lehet. Fedora látszatra viszolygó lény, valójában azonban újraépítkezik: attól a pillanattól szeretné folytatni az életét, amikor a

szerlemben nem a szenvedélynek engedett. Megadatik neki az újbóli tévedés esélye, és él vele. Mi, a görög dramaturgiából tudjuk, hogy az cleve elrendelés törvénye szerint, a két magányra termett ember egymás személyiségében való feloldódása kizárt, legfeljebb a sorsukban való közös megnyugvásban érhetnek össze. Ehhez szükségeltetik, hogy az összeroppant idegzetű nő fizikailag túljelje az Ophelia-tébolyt.

Eszenyi rendezésében az Ophelia-téboly kulcselem. A lelkiállapotot – Barta Dóra koreográfiája révén – minden színpadi szereplő, a Kecskeméti Nemzeti Színház balett-tagozata (Kecskemét City Balett) és az énekkar – érzékelteti/közvetíti. Hirtelen lendülettel indított, majd ugyanolyanul megszagatott mozgulasorok a pszichikai reflexiók, mindegy hol, a cirkuszban vagy az úri körökben egyaránt.

A közös pszichikai tér, amelyben ez a léleklényegi hiszteromantikus koreográfia érvényesülhet, Antal Csaba díszlettervező munkája. A főúri bálterembe vezető lépcsősor, a cirkusz lépcsőzetes nézőtere és a színházi hagyomány szerint való operett-lépcső azonos: forgatható és forgatott díszlet. Ugyanilyen Szűcs Edit jelmezeinek homogén tarkasága: a nyomorszéptan szabályainak emlékéit (Piscator, Brecht, Artaud, Grotowski, Brook) idéző anyagtakarékosság, ahol a személyiséghez és a korhangulathoz igazodó ruhaszínrajzolat megfelelő módon helyettesíti a kelmét.

A nagyoperett e ridegromantikus interpretációja atipikus. A cirkuszos vándorélet megjelenésében szülője a kényszereklektikának. Itt nagy műgonddal tervezettek és kivitelezettek a keresetlenség illúzióját keltő, nyomortarka tablók, de kísértetiesen hasonlatosak is az úri körök pompajeleivel. A rendező elképzelt környezet kidomborítja a librettó e fejezetének drámatartalmát. Ilyen felfogásban nem került még színre a Cirkuszhercegnő, viszont a műfaj vastörvénye azt diktálta, hogy ne maradjon kontrapunkt nélkül a fő cselekményszál.

A másodsíkon kapunk egy maian üde, ám klasszikus szerelmi beteljesülés-történetet. Járai Máté (Slukk Tóni) és Hajdú Melinda (Mabel), a szülői kényszer kótyagos és a hebrencs két menekültje – akár Stázi és Bóni a Csárdáskirálynőben –, vakvéletlen széljárással vitorláznak be a boldogság öblébe. Teszik ezt olyan természetes egymásból építkezéssel, ritmus- és poénérzéssel, mintha évtizede partnerek volnának. Segítők a tapasztalt kollégák, a három epizódszerepében is karakterformáló Sirkó László és a primadonnaként, szubrettként, de újabban prózai szerepeiben is ünnepelet Csombor Teréz.

A kontrapunkt hatékonyságának záloga a zenekar. Zenei vezetőként Mester Dávid gondoskod-

hatott arról, hogy illeszkedjenek egymáshoz az eltérő stílusrétegek, az előszilveszter karmestere, Iván Sára pedig arról, hogy a zenekar, a színészek és a közönség kontaktusa optimális legyen. Minimális visszautalás az operett-tradícióra elegendő ahhoz, hogy beinduljon a közönség emlékezete (vagy örökletes emlékezete). A hagyományidézés és az absztrakt koreográfia összhatásaként, nem azt mondom, hogy az eredeti bécsinél magasabb minőségben, de magas különlegességi értékben, újfajta előadásmód keletkezett.

Balogh Tibor *Évadmustra*
Fotó: Kaszner Nikolett

Hamlet – Kolozsvár – Tompa Gábor

Tudásodú és ketrecharc

Talányos derengés fogad. Mintha Ophelia őrizné szíve választottja, Hamlet úrfi apjának hamvait. Talán Gertrud, reménybeli anyósa edz egy futópádon a temetőből hazafelé menet. A darab logikája szerint, a színészeket nem ismerő nézők esetleg megfordítva képzelik a szerepeket: várakozásuk szerint sportolhatna vígan a szerelmes hajdon, és szomorkodna bőszen az özvegy az urna felett, míg eszükbe nem ötlene, hogy a korabeli Dániában aligha működött krematórium.

Persze nem létezett sorozatlövő automata fegyver sem, amellyel a kézben, a trónbitorló Claudius hívására, Pride-szerkóban színre toppan két hölgyfi Rosencrantz – Guildenstern ikerszerében, Imre Éva és Pethő Anikó. Innen már nyilvánvaló, hogy Hamlet atyja szellemeként a kopersóját húzó Ophelia jelenék meg – Tótszegi Zsuzsa játssza –, s az is, hogy később e megjelenés helyszínén fojtja meg őt a fegyveres haverpár.

A Hamlet bemutató-története Kolozsvárott sokszorosan jelképes. 1919-ben, a trianoni békeszerződés nyomán, a magyar társulat elhagyni kényszerült otthonát, a Hunyadi téren emelt, 1906-ban átadott épületet. E darabot játszották szeptember 30-án, ám annak nagymonológjából már csak egyetlen mondat hangzhatott el, „Lenni vagy nem lenni, ez itt a kérdés”, az előadás végén pedig rendőrök zavarták le a színpadról a szereplőket. Azért őket, mert kevesen voltak ahhoz, hogy a nézőteret megszabadítsák a vastapssal tüntető közönségtől. 1971-ben, az ifjú Bogdán Zsolttal Claudius szerepében, Vlad Mugur kezdte el a Hamlet próbáit, ám közbeszólt Nicolae Ceaușescu kulturális forradalma; a bemutatót betiltották, a rendező pedig külföldre távozott.

Mugur 1955-ben, romániai rendezők egy tanulmányútja keretében, vendégjátékon látta Moszkvában Peter Brook első Hamletjét. Az élmény a szakmai közönség számára felfedezés-erejű volt. A címe azonos a tragédia első mondatával. Az őrt álló Bernardo kérde a bástyán: Ki az? A kérdést máig nehéz megértenünk, csaknem hét évtized távlatából is újrarémlik a Brook által felvetett lányidea.

Tompa Gábor színpadán olyan, imitált próbafényben mozognak az első jelenetek szereplői, mint román kollégájáé volt, az utóbb mégis befejezett előadásban (bemutató: kolozsvári román Nemzeti Színház, 2002). Nem fénylopás a homály. Brook ötször veselkedett neki a darabnak, minden bizonytalansággal, mert a „Ki az?” kérdésében valamennyi elvégzett munkája után maradt hátra tisztázni való. A szerepek tetszőleges felcserélhetőségének érzete az alkotószellem kifejeletének egy szakaszhatára lehet: valamely pillanatunk azért avat bölcsésé, mert az ajkunk

szegletében hirtelen mosollyá fitytyed a székszis: a tudás mosolyára ébredünk. Érzésem szerint Tompa igen, Mugur nem egészen érkezett ideig. „A Hamletben – vallja interjúkötetében utóbbi – újra fel kell fedeznem önmagam, felfednünk magunkat, hogy lássuk mit tettünk, mit tudunk, és hogy azt is felismerjük, ami eddig rejtve maradt bennünk. A Hamlettel kapcsolatos hajdani ötleteimet 2000-ben is érvényesnek tartom. Olyan értelmezésben gondolkodom, amiben nincsenek kijelölt szerepek. A szereposztásból bárki bármit alakíthat. Majd a lektűr meglevenedik, cselekménybe fordul, színházzá fejlődik, hogy aztán megint a szöveg olvasataként folytatódjék, mert szerintem ez a darab kibír minden interpretációt, ha az jó, sőt annál hatásosabb, minél inkább megszabadul a romantikus eszközöktől, töltéstől és effektusoktól. Hamlet is csak egyike a színészeknek, nem a Színész, aki Hamletet alakítja. Amikor elkezdődik az előadás, nem is lehet tudni, hogy a jelenlétük melyike a címszereplő, hiszen mind együtt adják elő a jeleneteket. Tudniillik, a társulat egymás között játssza a darabot, sőt, amikor Hamletnek a „Lenni vagy nem lenni”-t kell elkezdenie, elfelejti a szöveget, megáll, és akkor a többiek halkán, majdnem puszogva súgják neki a nagymonológot. Azután a suttogásokból kibomlik a teljes szereposztás kórusa, a karból pedig kiválnak Hamlet szövegének hangfoszlányai, hiszen a mondandó ismét eszébe jutott... Vagyis nem akarom, hogy „egy sztár villogjon”. Sokkal fontosabb az, hogy megleljük a választ a normális állapot és az örület között, lévén az utóbbi minden személyt áthat – kivéve egyet. Mert csak Ophelia képes, viszont mikor a többiek megbolondítják, ő tényleg klinikai esetté válik.”

Az Állami Magyar Színházban felbukkan egy szépen hegedülő kisleány, ő Oféliácska, s odafut hozzá csokorral egy aprócska kisfiú, ő már dán királyfi. Az emlékezés időtengelyére sodortan azt látjuk, hogy míg kitűnő hegedűjátékáért Hamletecske nyújtotta a virágcsokrot a nagyobacska Opheliának, addig földi pályájától búcsúzkodva, a gömbölyödő hasú, megesett leány egy emberi csontvázcsoportot oszt szét testrészszállanként a dán udvar jelesei között. Ki az? Igéző lény – a halál ígézettje: az élet eredője – az élet végeredménye: sorsközvetítő. Tótszegi kezdetől nagyszerű. Oly természetességgel töltögeti ki az urnából a királyport, s játszadozik vele, mint aki már ekkor is elkötelezetten a halál jegyese, ám erre csak legalább kettőt aludva ébred rá a nagyérdemű.

A képzettársítások különlegesen, a játék azonban részint szabványmerben göngyölg. Az új évezred elején a kor lélektanának ismét Keletre érkezett áramlata, a pszichoanalitika adta a dramaturgiai pilléreket, míg napjainkban az akadémikussá kövült posztdramatikus irány a mértékadó. Molnár Gál Péter egy

magvas bekezdésben adta közre az újszerűség tartásában tetszelgő vagy abban megjelenni kénytelen színház-ziak számára az alkotás illemszabályzatát.

„Hozott világirodalmi anyagból minden mérték utáni átigazítást vállalnak a színházak. Csáky szalmájaként villázzák a drámaszövegeket diplomás lumpenrendezők meg kontrár önmegvalósító halandzsahabarak, ókonzervatív álreformerek meg kövületes hagyományokkal elégedetlen újraértelmezők, államilag-önkormányzatilag támogatott hivatalos színházak és alapítványoktól segített fringe társulatok. Szabadon átszabnak. Tötágast állítják a cselekményt. Színházi klippé metélik a lineáris történetet. Áttolják a mesét tetszés szerinti évszázadba. Farmert húznak a rokokóra és az ókorra. Lomha fejű rendezők beérik a korszerűsítést mobiltelefonnal. Nemeiket cserélgének. Összegyűrnék ellenlábásokat egyazon szereppé. Megfelelik a

cselekményt egykorú dalokkal, versek beillesztésével vagy operadriákkal, elnyújt slágerek ingerlő szembefordításával. Fölforgatják a jelenetek sorrendjét. Megerősítik mindazt, amit megértettek a szövegből, kibúzzák, amit nem értettek meg. Szabadon garázdálkodnak klasszikusok szövegeivel, ha nem élveznek már jogvédelmet.” (Molnár Gál Péter: A többi néma-csend? – Mozgó Világ internetes változata, 2006 március)

Ezektől csettint elégedetten vasfogával az UNITER és az EU ízlésfői kortársasága, s régen-rossz annak a rendezőnek, aki a művészi fogások kusza egyvelegét összhangzó értelemmel merészkedik telíteni. Tompa mostanság notórius újszerű. A velencei kalmárban üvegliftben utaztatja csapatépítő bulira az ultramodern kereskedőház szintjei közt a mai kalmárokat; itt nőként, Pride-maskarában járhatja Rosencrantzot és Guildensternét, akik majd – ezúttal

bizonyára Fortinbras ügynökeként – szitává lövik a dán udvar népét: legyen nyilvánvaló a régmúltból merített tanulság egészen mai vetülete. Ki tudja miért, a nyilvánvaló tanulság tépazza minden részrehajló ítéss idegrendszerét, következképpen Tompa, a részrehajlás nélküli utalás-rendszere miatt, „megosztó” művészegyed. Hiába, hogy igen kortársiasan légius talán-világot teremt.

Az előadás szerkezeti nyitottsága a facebook népfensége elvét idézi, amely felületen egymással szabad kölcsönhatásban jelenhetnek meg a gondolatok, ezáltal sülyesztve pletykaértékűvé bármily rangú tudományos érvelést. Cinizmus? Bölcsesség? A több könyvtáryira rúgó Hamlet-magyarázat tudatában idevágó Vörösmarty kérdése, a „Ment-e a könyvek által a világ elébb”, s adódik az elme számára természetes önvédelemként a lehetőség, hogy a rendezés tegye játékosan tetszőlegessé az értelmezést. Ebben a szerkezetben valamelyest elválasztható egymástól a nyilvánvaló, a megfejtési kulcsosomó és a díszítmény. Közönségesen (nyilvánvalóan), Hamlet lehet apaimádó, anyaimádó és akarnok egyke, vagy összefoglalásképpen, Arany János szavával: „ingadozó, habozó jellem”. Vecsei H. Miklós hajszálra ilyen. Nem az idegtől csont-bőrre soványodott testalkat. Méla fürgesége inkább Pierre Bezuhov (Tolsztoj: Háború és béke) vagy Oblomov (Goncsarov azonos című regénye) temperamentumát idézi: a belső sietség társul a tettbeli tétovassággal. A környezete szintűgy, de ellentétesen nyilvánvaló. Szűcs Ervin játéka révén, Claudius elevenebb férfibáb elhalt fivérénel, Kézi Imola Gertrudja sportos, energikus és fiatal az élethosszig-özvegységhez. Laertes – Kiss Tamás – szokványosan féltékeny fiútestvér, s mérték feletti (macsó) nárcizmusában fel sem tűnik neki, hogy áldott állapota jelöl, Ophelia a hasához emeli a kézfejét, aminthogy normá-

lisan (nyilvánvalóan) tudálékos és balfék édesapja, a hol mundéros, hol civil rendőr, a Bíró József alakította Polonius is.

A megfejtési kulcsosomó Molnár Gál Péter receptje szerint van összeállítva, szót érdemel ugyanakkor, az előadás díszítményeleme. Az első felvonás zárójelenete a fellepleződés. Egy aransárga lepel takarja azt a sokáig használaton kívüli, felnagyított madárkalitkának tetsző színpadbútor, amiről a ponyva magasba emelkedésekor kiderül: Hamlet cellája, a Wittenberg-csoport kapszulája, vagy talányosabban, a dán királyfi tárgyiasult tudattartalma. Abban lakozik Bodolai Balázs (Horatio), Gedő Zsolt (Marcellus), Buzási András (Bernardo) és Sinkó Ferenc (Francisco); az órállók a várkonyon az apa szellemének kísértésekor. Öltözékükben és magaviseletükben a puritán szellemiség követői, Hamlet híveiként és oltalmazóiként. Kerülői a vigalmi övezetnek, amellyé az udvart tette az új uralkodó dévaj életvitele. Egykori diáktársak. Elkülönültek térben, mint a Bánk bán békétlenjei, vagy erkölcsiségükben, mint egy megváltóhajlamú Mester tanítványai. Innen hangzik el, mielőtt az urnával a kezében beülne a kapszulába Hamlet: „Kizökkent az idő; – oh kárhozat! / Hogy én születtem helyre tolni azt.”

A könyvekkel tömött miniszterély lakberendezési ellenpontja a harckretrec, amely éppen onnan ereszkedik le, ahová a tudás- és hittakaró lepel felemelkedett. Hamlet és Laertes bajvivást helyettesítő pankrációjának a helyszíne. A viadal rendhagyó, amiként az volt – vándorszínészek nélküli – a Claudius gyilkosságát és Gertrud cinkosságát feltáró jelenet is. A mérgezett tör és ital helyett, géppisztolyosorozat végez mindenkivel, nem kímélve a lélekben tisztákat sem. Ettől válik nem-sarokigazság dramaturgiai díszítménnyé a wittenbergi cselekményszál erkölcsi mondandója. Nem a nagyot szólás

a cél. Arany János szövege az alap. Az ő ajánlótanulmánya bőséggel elegendő ahhoz, hogy a mai ember idegjellemvonásai szerint való előadás szülessék. Tompa és Visky együttműködése olyan, mintha Madáchnál az Úr és Lucifer társteremtői volnának a világnak, kiknek keze alatt – a tiszta ész és a tiszta hit egyidejű működésének lehetetlen volta miatt – megbomlik mégis a tettek harmóniája. Ösztönzavar keletkezik; az élet- és halálösztoné, az oksági és a léleki vezérlét: szüntelen tudati-lelki határszeme az előadás.

Ha Madách Imre lenne a szerző, Arany János alighanem azt tanácsolná neki, hogy útban hazafelé hirtelen elhalt apja temetésére, a tajtékos tengeren hánykódó hajón legyen Hamlet álomi érzékcsalódás áldozata, mint Az ember tragédiájában Ádám: élje meg valóságnak képzelve a büntől búzló Dánia történetét, aztán ébredjen arra, hogy szerelmétől, Opheliától gyermeke fog születni. Ám a szerző William Shakespeare, Arany pedig az ő szövegének lelkesült, de fegyelmezett átlénygítője. Helyette az előadás-teremtők, Tompa és Visky tereli nyugópontra a véghetetlen vérfürdőt. Miután Fortinbras angyalai halomra lötték a dán királyi udvar egész népét, az epilógust az egyetlen túlélő, Horatio mondja. Szavai, ha jó az értesülésem, Dzsavaharlál Nehru beszédéből vannak, melyet Gandhi meggyilkolása után mondott – „Erősen, eltökélten kell viselkedni, nehogy a kicsinyességnek, vagy erőszaknak adjuk át magunkat. A katasztrófa láttán véget kell vetnünk az ellenségeskedésnek. Szörnyű csapás elviselni, hogy magunkra maradtunk. A katasztrófa annak a jele, hogy az élet nagy dolgaira kell emlékeznünk.” (részlet) –, a végső mondat azonban Szent II. János Páltól való: „Tárgjátok ki a szívetekeket és ne féljétek!”

Balogh Tibor

Évadmustra

Képek: Bíró István

Nemzetközi tudományos konferenciával vette kezdetét a 14. Budapest Nemzetközi Cirkuszfesztivál

A 14. Budapest Nemzetközi Cirkuszfesztivál hivatalos nyitó programjaként január 11-én, a Szépművészeti Múzeum barokk csarnokában rendezték meg a Cirkuszépületek Európában című nemzetközi tudományos konferenciát, amelyhez a Nemzeti Cirkuszművészeti Központ cirkuszművészeti és építészettörténeti kiállítása kapcsolódott. Az egésznapos konferencián a magyarországi szakemberek mellett neves, nemzetközi cirkuszkutatók, cirkusztörténészek vettek részt.

A nemzetközi tudományos konferencia a Nemzeti Cirkuszművészeti Központ időszakos cirkuszi építészettörténeti kiállítás megnyitójával vette kezdetét. A tárlatban először vált láthatóvá egymás mellett Európa ma is fennálló, átalakított vagy lebontott kőcirkusz épületeinek és a Fővárosi Nagycirkusz 133 éves épületének építészettörténete. A látogatókat eddig soha nem publikált levéltári és múzeumi források: tervrajzok, helyszínrajzok, metszetek, makettek és fényképek várták, amelyek szemléltetik a főváros – és Közép-Európa – jelenleg szó szerint egyedülálló kőcirkuszának építészettörténeti korszakait.

Fekete Péter kulturális államtitkár, a Budapest Nemzetközi Cirkuszfesztivál szervezőbizottságának elnöke nyitó beszédében nemcsak a helyszínen tartózkodó résztvevőket, hanem a világ minden tájáról online bekapcsolódó érdeklődőket, szakembereket és a szomszédos országok nagyköveteit is köszöntötte. „Itt vannak velünk neves cirkuszigazgatók, ami jól mutatja, hogy a magyarországi fejleményeket és cirkuszfejlesztési törekvéseket nyomon követik a világ különböző tájairól, valamint itt vannak azok a szakemberek, akik átadják a hosszú évtizedeken át összegyűjtött tudásukat, hiszen Magyarország nem titkolt célja, hogy Európa vezető cirkuszművészeti központja legyen, amelyhez elengedhetetlen a tudományos eszmecsere – hangsúlyozta Fekete Péter.

A Cirkuszépületek Európában építészettörténeti kiállítást dr. Almásy Kornél, a Magyar Építészeti Múzeum és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központ igazgatója nyitotta meg. A kiállítás megnyitón az építészeti csodák mellett a látogatók az emberi akarattal létrehozható varázslat, a cirkuszművészet élményében is részesültek a 14. Budapest Nemzetközi Cirkuszfesztivál fellépője, a Mongóliából érkezett Lkhagva Ochir elképesztő székegyensúlyozó produkciója által.

A kiállítás kurátora Joó Emese főmuzeológus, a Magyar Cirkuszművészeti Múzeum vezetője, munkatársai pedig Szonday Szandra muzeológus, Szécsényi Mihály történész, levéltáros és Szabó János építész voltak. A makett, terepasztal és digitális fejlesztés Zsoldi Katalin, Pap Dávid, Szakál Tamás, a látvány Balogh József, Veres Balázs és Nagy Árpád munkája.

A konferenciát dr. Alain Frère, a Monte-Carlói nemzetközi cirkuszfesztivál társalapítója és művészeti tanácsadója nyitotta meg

A kiállítást és a nemzetközi tudományos konferenciát Fekete Péter kulturális államtitkár, a Fesztivál szervező bizottságának elnöke nyitotta meg.

A látogatókat eddig soha nem publikált levéltári és múzeumi anyagok várták

Miután a látogatók gondosan szemügyre vették a tárlat kiállítási tárgyait, egy órával később, a nemzetközi tudományos konferenciát Fekete Péter kulturális államtitkár, a Budapest Nemzetközi Cirkuszfesztivál szervezőbizottságának elnöke, és dr. Alain Frère, a Monte-carlói Nemzetközi Cirkuszfesztivál társ-alapítója és művészeti tanácsadója nyitották meg.

A konferencia témájának középpontjában az európai cirkuszépületek keletkezésének, fennmaradásának, átalakulásának, funkcióváltásának, pusztulásának és megújulásának folyamatai, kérdései – kutatott és kutatásra váró európai példái és dokumentumai álltak.

A Könyöt Dávid artistaművész, múzeumi kutató által moderált konferencia dr. Alain Frère művészeti tanácsadó, cirkuszkutató előadásával vette kezdetét, aki a Monte-carlói Nemzetközi Cirkuszfesztivál alapításának történetébe avatta be a konferencia résztvevőit.

A 14. Budapest Nemzetközi Cirkuszfesztivált megnyitó nemzetközi tudományos konferencián mintegy 120 fő vett részt személyesen és megközelítőleg 30 nézte élőben, ZOOM-on keresztül, akik aktív érdeklődésükkel, hozzászólásaikkal tovább erősítették a tudományos párbeszédet.

Fotó: Fuszka Nikol

Az esemény fényét Lkhagva Ochir különleges székegyensúlyozó produkciója emelte.

Szűnni nem akaró ováció

A hatályos egészségügyi szabályok szigorú betartásával rendezték meg a 14. Budapest Nemzetközi Cirkuszfesztivál „A” versenyprogramját. A világ legjobb artistaművészeinek seregszemléjén a bámulatos produkciók mellett az emberek és állatok több évezredes, harmónián és megbecsülésen alapuló kapcsolatát is megjelentették egy meghatározó jelenetsorban.

A 14. Budapest Nemzetközi Cirkuszfesztivál első napján január 12-én, a világ legjobb artistaművészei egy látványos hollywoodi eseményeket idéző show, a Red Carpet keretében rajongóiktól körülvéve vonultak be Közép-Európa egyetlen kőcirkuszába, majd kezdetét vette a fesztivál „A” versenyprogramja. Az 1996-ban életre hívott, kétfévente megrendezésre kerülő fesztivált a legnagyobb ilyen események között tartják számon, ezért nem meglepő, hogy a világ egy héten át Budapestre figyel. Ráadásul idén sem rendezik meg a Monte-carlói Nemzetközi Cirkuszfesztivált, ezáltal Budapest szerepe még inkább felértékelődik. A világ legjobb artistaművészei szállnak versenybe egymással, akik a több éven át tökéletesített, emberfeletti produkcióikat nemcsak a magyar közönségnek, hanem a számos külföldről érkezett impreszariónak, cirkuszi szakembernek és cirkuszigazgatónak is bemutatják.

A cirkuszi és kulturális fesztivál nemcsak a cirkuszi szakma, hanem a közönség számára is egyfajta ünnepe. A közönség ilyenkor a szokásosnál is izgatottabban fészkelődik a helyén és türelmetlenül várja, hogy milyen meglepetésekkel készültek a szervezők. A fesztivál történetében először online, élő adásban is közvetítették a teljes versenyprogramot, hogy azok az érdeklődők, akik nem tudtak személyesen eljönni, ne maradjanak ki a cirkuszművészet csodáiból.

A látványos parádé után Fekete Péter kultúráért felelős államtitkár nyitotta meg a világszínvonalú eseményt. A magyarul és angolul zajló versenyprogramon a közön-

séget Florosz Zoi nemzetközi híru színésznő, énekesnő, rendező és Maka Gyula kalauzolták el az izgalmas produkciók között. A Fővárosi Nagycirkusz zenekara most is előben kísérté az artista számokat, tovább emelve a frenetikus hangulatot.

A cirkuszművészet sokszínű formanyelve lehetővé teszi, hogy komplett történeteket meséljenek el az artistaművészek. A látványos és kifejező, némaságban megszólaló művészeti ág minden produkciója szimbólumokat is hordoz, mint például a Troupe Ethiopia magasan képzett társulatának izgalmas szaltókkal fűszerezett száma vagy a Sergej Eftode, Valerij Kruglov és

kor a férfi egy golyón áll, a fején van egy másik golyó, amin a hölgy partnere egyensúlyoz. A táncművészekhez hasonlóan az artistaművészek is szavak nélkül adják át az emberi lét legmélyebb érzelmeit a közönségnek és teremtenek egy teljesen más világot és atmoszférát. Így tett Ekaterina Zapashnaya és Konstantin Rastegaev is, akik látványos trükkökkel fűszerezett gurni produkciójukban Ekaterina álmába vittek el minket, ahol a képzelet valósággá válik. Vagy mégsem? A Duo Devilkamovs lírai kínairúdszáma által az emlékek fájdalmas tengerében mártóztunk meg, miközben a produkcióban két fontos szimbólum is felsejlett: a kapcsola-

Anastasia Sarycheva által hét méter magas perzs rúdon bemutatott lenyűgöző trükkök a csapatmunka eredményességét juttatják eszünkbe. Mihail Ermakov világhírű, generációról generációra öröklődő hihetetlenül bájos és mókás kutyaszáma pedig az ember és állat közötti feltétlen szeretetről és bizalomról mesél. A fiatal olasz tehetség, Michael Zorzan öt diabolóval bemutatott produkciója az ügyességet, míg a mexikói Duo Kyrioz golyószáma a kitartást szimbolizálja, ugyanis a szerelmespár hat éven át gyakorolta csak azt a trükköt, ami-

tok az egymásba vetett hit és bizalom nélkül nem működhetnek. A cirkuszművészet egyik alappillére a humor, amiről az „A” versenyprogramban a világhírű nevetető, Misha Usov gondoskodott. Misha 1983 óta szórakoztatja a közönséget és tíz éven át volt a Cirque du Soleil társulatának állandó tagja. A számos szakmai elismerést kiérdemelt alkotó saját művészi nyelvet használ, mókás antré-inak árnyékában komoly mondanivaló húzódik meg. A testvéri szeretet és összhang a precíz mozdulatokon is átderengett az írországi Garcia Brothers

handstand és az örményországi Vardanyan Brothers hand to hand produkcióin.

Az elképesztő cirkuszi műsor-számok között egy varázslatos, a felelős állattartásra felhívó jelenet tárult a szemünk elé. A manézsban megelevenedett az emberek és állatok között kialakult több ezer éves, meghatározó kapcsolat. A természettel harmóniában élő ember már nagyon régóta tudja, amit újra felfedezett a modern orvostudomány és a pszichológia. Egy állat közelsége gyógyító erővel bír. Erre emlékeztettek a manézsba érkező terápiás kutyák a gazdáikkal, ugyanis a megváltozott életkörülményekkel élő számokra sokszor egy állat jelenti a támaszt vagy a nélkülözhetetlen segítséget. Az életünk más területein is jelen vannak az állatok, a velük való kapcsolat átszövi az emberiség történetét és a mi életünket is. Ennek felelevenítéséért hagyományörző lovasok léptettek be büszke állataikkal korhű ruhákban, akik a magyar történelem meghatározó eseményeinek állítottak emléket. Őket a függetlenségünk elnyeréséért vívott szabadságharc büszke lovas huszárai követték, majd a jelenkor nemes segítői, a lovas katonák és rendőrök, valamint a keresőkutyák, akik nemcsak életet mentenek, hanem a bűnözés elleni harcban is kiveszik a részüket. Az állatokkal évszázadok óta együtt dolgoznak

a cirkuszban is. A csikósok, a lovas akrobaták, a lovas szonglőrök, a lovas sportolók mind kitűnő példával szolgálnak arra, hogy milyen összhang van ember és állat között. Együtt akarják elérni a célt, nevelik-trenírozzák az ember az állatot, segíti-tanítja az állat az embert. Papadimitriu Athina színésznő lovon előadott szavalata után gyermekek érkeztek kiskedvenceikkel a manézsba, akiknek az évszázadok óta cirkuszművésztel foglalkozó artisták átadhatják tudásukat a felelős állattartás titkairól.

A versenyprogram zárásaként egy friss Guinness-rekorder artistaművész, Pavel Valla Bertini egykerekes számának legnehezebb trükkjét is prezentálta: több mint 9 méter magasan kerekedett körbe a manézsban a lánccsal, 17 egymáson surlódó kerekekből álló rekvizitjén. A versenyprogram méltó befejezése volt a szakmai kuriózumokkal tarkított magyar csapat, a többszörös cirkuszfesztivál-díjas Richter Kevin csoport deszka száma, amelyben többek között a világon egyedülálló ötös szaltót, valamint szaltót öt ember magasságban mutattak be.

A 14. Budapest Nemzetközi Cirkuszfesztivál „A” versenyprogramját január 16-án még két alkalommal, 11 és 15 órától tekinthették meg a cirkuszművészet rajongói.

Szekáry Zsuzsanna
Fotó: Urbán Ádám

Alapelvük: minőség és megbízhatóság

A Pelyhe Kft. tulajdonosának Pelyhe Jánosnak az irodájában fotók, tárgyi emlékek tucatjai idézik a belépő vendégek elé a cég múltját. A falon lévő bekeretezett anyagok között szerényen bújik meg egy elsárgult papírlap, egy valamikori számla, ami kordokumentuma a cég első bevételének.

– Harmincegy éves az első számlájuk, mi minden történt azóta a Pelyhe Kft-vel?

– Már előtte is dolgoztunk, de mindig más neve alatt, így tulajdonképpen a kényszer szülte a kft-nk létrejöttét. Cégünket 1990. november 19-én alapítottuk, de-cemberben jegyezték be minket, az első számlát – ami a falon látható – a következő év január 28-án bocsátottuk ki a Nemzeti Színháznak. Mivel nem akartunk egyszemélyes kft-t, a feleségemmel ketten voltunk az alapítók, az első munkatársunk a rockszínházi és a Madách színházbeli kollégám Lajter Péter volt. Ő egyébként később szintén önálló vállalkozást alapított, a ma is sikeres Lajter Light rendezvénytechnikai szolgáltató tulajdonosaként.

– Mi volt a tevékenységük?

– Hivatalosan kulturális és kereskedelmi szolgáltatást végeztünk, de én alapvetően egy olyan céget szerettem volna létrehozni, amire nekem, mint színházi műszaki embernek mindig is – eszközparkokban, anyagokban, műszaki segítségnyújtásban és egyebekben – szükségem lett volna. Mivel ilyen akkor még nem volt Magyarországon, én ezt megcsináltam, bár akkor még a színpad másik oldalán is dolgoztam.

A működésünk elindulásához nagy segítséget jelentett, hogy a rockszínház külföldi, nyugat-európai turnéink miatt, volt már bizonyos kapcsolatrendszerünk, így könnyen megtaláltuk azokat a forrásokat, amik beszerzésben, együttműködésben megbízható partnereink lehettek. Azt sem szabad elfelejteni, hogy a politikai változások időszakát éltük, ami kihatott a külföldi kereskedelemre is. Ekkortól már nem csak „szürkén” kerülhettek be dolgok az országba, mi pedig a színházaknak azt tudtuk nyújtani, amire – s korábbi munkámnál fogva én azt jól tudtam, mik ezek az igények – szükségük volt.

Váltottam tehát, innentől nem az voltam, aki küzd egy problémával és keresi hozzá az eszközök által a megoldást, hanem egy szolgáltató, aki tudja, mire van szükségük a színházaknak, s rendelkezik is kínálatában azokkal a dolgokkal, melyek szükségesek a probléma megoldásához.

– A több mint három évtized csak a sikerekről szól?

– Alapvetően igen, bár nálunk is voltak a működésünkben hullámvölgyek, sőt kezdetben a tanulópenzt is meg kellett fizetnünk. Történt ugyanis, hogy az első beruházásunknál – ami persze jóval

kiseb volt, mint manapság – még tapasztalatlanok voltunk, a sor végén álltunk a kifizetési listán. A beruházó, akinek minket ki kellett volna fizetni köddé vált, nem jutottunk a pénzünkhöz, annak ellenére, hogy mi mindent leszállítottunk. Ez a kilencvenes évek közepe táján történt, s akkor komolyan gondoltunk arra, hogy abbahagyjuk, hiszen nagyot buktunk anyagilag, közel álltunk a csődhöz. Ekkor keserves módon tanultuk meg, hogy az üzlet nem mindig lovagias és becsületes, és az üzleti világnak is megvannak a gátlástalan farkasai.

Azután mégis úgy döntöttünk, hogy folytatjuk, de ehhez persze pénzre is szükségünk volt. Banki kölcsönben nem is reménykedhettünk, így a barátaimtól kértem kölcsön a további működéshez szükséges pénzt. Ezeknek a baráti hiteleknek a törlesztése nem volt egyszerű, így évekre telt, amíg mindent visszafizettünk, s újra teljesen egyenesbe tudtuk jönni. De ezt is megerősödvé túléltük, s onnantól kezdve biztosak voltunk abban, bármilyen nehézség is jön, mi azt le tudjuk győzni.

– Visszatérve a sikerekre, hány fős csapattal viszik ezeket véghez?

– A sikereket nem egy ember éri el, hanem a csapat. Mi már szinte évtizedek óta öten visszük a vállalkozás dolgait, ez a létszám vált be, mindenki tudja és teszi is a dolgát. Rajtunk, tulajdonosokon kívül Németh Gábor, Jerzsa Attila és Lenzsér János, akik stabil, megbízható és huzonéves hűséges munkatársaink.

Volt időszak, amikor többen voltunk, de azt tartottam ésszerűnek, hogy mi csak legyünk egy olyan bázis, akinek van egy nagyon stabil háttér-csapata azokból az alvállalkozókból, akik igény szerint alkalmanként besegítenek nekünk.

– Hogyan lehetne jellemezni a fő tevékenységeiket?

– Van olyan, hogy csak beszállítókként nyújtunk szolgáltatást, de természetesen olyan is, amikor a kivitelezésben – ehhez kellenek a megbízható külsős alvállalkozóink – is jelen vagyunk.

Mivel a szolgáltatásaink, termékeink műszaki területen jelennek meg, a dolgok nálunk viszonylag folyamatosan változnak. Példának említhetem a színlófiákat és izzókat, amikből még van ugyan nálunk raktáron, de mivel a többszínű ledék mindenhol egyre inkább elterjednek, tulajdonképpen már kifutó szériaként tekinthetünk rájuk.

A kínálati palettánk mindig a kereslethez kell, hogy alkalmazkodjon, ez a kereslet pedig a vizuáltechnika szinte robbanásszerű fejlődése miatt folyamatos átalakulásban van. Egyre hangsúlyosabb a látvány a színház- és rendezvénytechnika világában, amikhez ma már egyre inkább ledfalakat használnak, míg a hagyományos eszközök lassan kikapnak. Az új igények azonban annyira sokrétűek, hogy mindennel nem tudunk – s nem is akarunk – foglalkozni.

– Tudna a fejlődésre példát mondani?

– Néhány évvel ezelőtt úgy tűnt, a led technológia és eszközök mindent meghódítanak, de már most van nálunk modernebb megoldás is. A neve LARP, ez egy lézeres fényforrást alkalmazó eszköz, ami nálunk már Magyarországon is megjelent, például a Puskás musicalben ilyet is használtak a világításhoz. Előnye, hogy ellentétben a leddekkel, nem kell hűtés hozzá, így rendkívül csendes. Árban nem drágább a ledknél, bár a felhasználása még korlátozottabb – mondjuk a fény koncentrációja tekintetében, fénycsóvát képes létrehozni, de képpontokat még nem – és szerintem ez egy újfajta jövőt jelenthet a színpadi technológiák – hiszen a gyógyászat vagy autóipar már régóta használja ezt a fényforrást – fejlődésében. Ahogy a led lesöpörte a hagyományos fényforrásokat, lehet, hogy a LARP pedig a ledék egyeduralmának fog véget vetni.

Ezeket az újdonságokat egyébként nem nekünk kell keresgélni, mert bár a járvány miatt nem tartottak nagy vásárokat, a gyártó cégek az interneten keresztül öntik ránk azokat az információkat, lehetőségeket, amik érdekesek lehetnek a számunkra.

– Előfordulhat, hogy a két technológia párhuzamosan fog majd futni egymás mellett?

– Igen, ez is elképzelhető, vannak erre példák. A háterekhez van aki ledfalat, van, aki projektoros vetítéseket használ, itt például a két technológia még párhuzamosan él egymás mellett. S ez a választás nem is pénz – hiszen mindkettő más-más miatt drága – sokkal inkább felhasználói ízlés kérdése, mert például a projektor egyszerűbben kezelhető, mint a ledfal. Az is a szép a mi szakmánkban, hogy szinte kiszámíthatatlan, hogy merre fog menni a világ, ma nincs senki, aki akár még évekre is előre látná a jövőt.

– Önöknél is megtalálhatók a legkorszerűbb eszközök?

– Igen, a technika fejlődésével lépést kell tartani, bár megmaradtunk a klasszikus színháztechnikák forgalmazásánál, azoknál az eszközöknél, amik, amikor mi indultunk nagyon modernek voltak, s még manapság is – a robotlámpák és az intelligens eszközök időszakában – szten-derdnek számítanak. Amit viszont nem vettünk fel a kínálatunkba, a vetítéstechnika, és a ledfalak. Ebbe belejátszik az is, hogy a ledfalak és projektorok önálló és nagy területre nőttek ki magukat, hiszen a színpadtechnika, az audioteknika és a világítástechnika mellett vizuáltechnika néven – negyedik csomagként – jelennek meg a megrendelői elvárásokban. Hatalmas feladat lenne ebbe beledolgoznunk magunkat, de ezek nélkül is tudjuk hozni az üzleti elvárásainkat.

Amihez értünk, azt viszont nagyon megbízhatóan és professzioná-

lis szinten tudjuk nyújtani, a megbízhatóságunk fokmérője még az is – s ezt is kuriózumnak tartom a mai világban – hogy 1990 óta ugyanazon a telefonszámon vagyunk elérhetőek.

– Említette az üzleti elvárásokat, milyen évet zártak 2021-ben?

– Alapvetően nem volt rossz, hisztavaly és tavalyelőtt is nagyon sok beruházásban voltunk benne. Bár a színházak hol bezártak, hol nem, ezért a háttéranyag megrendeléseink is kiszámíthatatlanul váltakoztak, a beruházások szerencsére működtek. A jövőre nézve befejeződik – ezeknek is a részesei vagyunk – az Opera, a debreceni Latinovits Színház, decemberig pedig ugyanott a Csokonai Színház.

S ha már az üzletnél tartunk, szeretném elmondani egy tavalyi sikerünket, amire nagyon büszkék vagyunk. Kizárólagos magyarországi forgalmazói vagyunk az olasz robotlámpa gyártó Clay Paky cégnek. Ez a vállalkozás ezen a szakterületen benne van a világ első három legjobbjában, ha autós hasonlatot szeretnék mondani, akkor olyan, mint mondjuk az autóiparban a Ferrari. Világszerte 106 képviselte van, s ebből üzleti forgalom alapján 2021-ben mi a 8. helyen álltunk. Ehhez persze kellett az is, hogy a nagy fesztiválrendezvények, koncertek – akik megrendelői a legnagyobb eszközfelvásárlók – a vírus miatt rendre elmaradtak mind nyugaton, mind a tengerentúlon.

A kis- és középkategóriákat tekintve magasan az elsők voltunk, de a teljes összevetésben is ez fantasztikusan jó eredmény – euroban számszerűsítve milliós nagyságrendű – amire méltán lehetünk nagyon büszkék.

A Clay Pakynak egyébként is nagyon sokat köszönhetünk – a velük való jó kapcsolatunk és megbízásunk egy csodaszzerű véletlen műve, aminek nagy szerepe volt a közös rockos életstílusunknak a tulajdonosával – hiszen 28 éve gyakorlatilag az ő segítségével jutottunk ki a világpiacra. Ha utána elmentünk tárgyalni egy új céghez, hogy elnyerjük a márka-

képviselőt, elég volt arra hivatkoznunk, hogy mi vagyunk Magyarországon a Clay Paky képviselője, kinyíltak az ajtók, megkötötték felénk a megbízások. Az, hogy a Clay Paky minket már megbízott, másoknak is olyan biztosíték volt, hogy ezért egészen másképpen kezelték a velünk való üzleti kapcsolatokat, sőt örültek, hogy elvállaljuk az ő képviselőt is. Ma olyan 6-8 kizárólagos képviselőt látunk el, és összesen 16-20 beszállítói partnerrel dolgozunk. Abban, hogy ki lesz a partnerünk a minőségnek és a megbízhatóságnak, stabilitásnak van kulcsszerepe, és annak, hogy folyamatosan megkapjuk azt a szakmai támogatást, illetve azokat a szerviz anyagokat, amire szükségünk lehet. Üzleti filozófiánk, hogy mi alapvetően nem beszállítókat, hanem megbízható partnereket keresünk.

– Nem mehetünk el – amit már érintett – a Covid járvány mellett, önöknél ez hogyan jelentkezett?

– Egyrészt, mint említettem meglehetősen hektikus volt a színházak háttéranyag rendelése, másrészt – s ez világjelenség – iszonyúan megnöttek a szállítási határidők. A külföldi partnereink volt, hogy fél évet is csúsztak a szállítással, mi viszont nem mondhatjuk egy beruházás kapcsán, hogy csak késve tudunk majd szállítani, tolják el a megnyitó határidejét. Ezért, hogy tudjuk tartani a határidőinket, előre fel kell vásárolnunk azokat az eszközöket, amikre majd szükség lesz. Ezek itt várják nálunk a beépítést, de ezt a beszerzést nekünk meg kell finanszíroznunk, jóval azelőtt, hogy ezt le tudnánk számlázni a megrendelőinknek. Viszont ez az ára annak, hogy mi nyugodtak legyünk afelől, hogy biztosan – ahogy elvárják tőlünk – időben tudunk majd teljesíteni.

Ezeknek a feltételei teremtdtek meg az elmúlt harmincegy év átgondolt és stabil működése során a PELYHE és Társa Kft-nél.

Tölgyesi Tibor

„Néha úgy érzem, én is felújítás alatt vagyok, mint a Csokonai.”

– *Megszokott dolog, hogy a Csokonai Színház társulata évről évre új színészeket fogad, a te helyzeted mégis különleges, hiszen idén te nem egyszerűen jöttél, hanem visszajöttél – a Vigszínházban töltött két évad után újra Debrecent választottad. Nem szokványos ívű kanyar ez egy színészi pályán.*

– Nem szokványos a kor sem, amiben élünk. Nem tudom, mennyire számít, mit teszek, nincs nálam a bölcsek köve sem, csak szeretném önazonosan bejárni a pályámat és biztonságban tudni a családomat. Hazajöttem, de ez nem jelenti azt, hogy minden kapcsolatot elvágtam volna: a legfontosabbat megtarthattam. De ebben nem Budapest a lényeg, hanem hogy egy számomra nagyon fontos művészi kapcsolaton alapszik.

– *Nem végleges szakításként élted tehát meg a hazatérést?*

– Akkor úgy éreztem, de megtanultam, hogy nem eszik olyan forrón a kását. Maradhattam volna, sőt úgy váltunk el, hogy vissza is mehetnék, de mindenképpen az volt a döntésem, hogy hazajövök Debrecenbe. Már az első Vigszínházban töltött évad után megérett bennem ez az elhatározás, amikor nem engedtek haza. Láttam én, hogy hol vagyok, és milyen szinten kell teljesítenem, hogy sikeres legyek, hiszen tanulni mentem oda, de ennek ellenére rosszul esett, hogy az ígéretekkel szemben nem engedtek haza játszani. Én itt lettem ember, itt lettem színész, ide kötődöm. Úgy voltam vele, ha felcuccolok a családom-

mal Pestre, és csak egy feltétel van, hogy szeretnék időnként hazamenni és játszani, és ez nem tartható, akkor nem akarom ezt az egészet. Erre jött a covid is.

– *Mégis maradtál még egy második évadra.*

– A járvány letisztázott dolgokat, de fel is kavart. Felerősítette az otthon, a biztonság utáni vágyat, de a mozdulást, a visszaváltást is megnehezítette, mert minden bizonytalanná vált. Ráadásul akkor még a feleségem is biztatott, hogy adjunk még egy év esélyt. Próbáltam ismét legalább vendégként hazajönni, Rudolf Péter igazgató korrekt volt, belement, de itthon a korábbi rossz tapasztalatok miatt mindenképp kizárólag a társulati tagságban gondolkodtam. Telt-múlt az idő, sokat örültem, mi lenne a legjobb a családnak. Közben a színházak zárva, albérlésben laktunk, Debrecenben pedig üresen várt a házunk. Éreztem, hogy felőröl ez a helyzet és nem tudok így Pesten maradni, ezt jeleztem a Vígnek is, de akkor már túl késő volt és komoly feszültséget okozott az évadtervezésnél.

Összeszorított foggal úgy döntöttem, hogy maradunk még egy évet és csak reméltem, hogy Gemza Péter a Csokonai igazgatója megvár. Ez a második évad aztán teljesen a covidé lett, én is elkaptam és három hónap múlva hazaköltöztünk. Itthon felszabadult a lelkem, feljártam még próbákra, Rudolf Péter elégedett volt velem, felajánlotta, hogy maradjak, de ekkor már végleges volt a döntésem. Úgy éreztem, Gemza Péterrel

és a társulattal itthon nem tehetem meg, hogy egymás után kétszer is visszatáncolok. Úgyhogy most itthon vagyok és jól érzem magam. A legnagyobb csatát a hazaköltözés kapcsán a feleségemmel kellett megvívnom, mert ő maradni akart. De amikor látta, hogy beteg lettem, ő mondta, hogy csomagoljunk. Úgy látom, ő is megtalálta újra itt a helyét és ez nagyon megnyugtató. Ha ez nem így lenne, most nem beszélgetnék itt. Ha ő nincs jól, akkor én sem működöm.

– *A Vigszínházban töltött időszak alatt robbant ki és eszkalálódott az Eszenyi-ügy is. Ez mennyire viselt meg?*

– Sokkolt – általában sokkal minden közéleti acsarkodás. Úgy éreztem, hogy itt a nyakunkon a covid, erre még ez az örület is?! Engem Eszenyi Enikő hívott, bízott bennem és én is benne. Nem tartott senki fejemhez, mikor oda szerződtem, és tudtam, hogy nem gyógytorna lesz a Vígben játszani. Ezen túl pedig úgy gondolom, hogy a Csokonai Színház Debrecenből lehet igazán megítélni, a Vigszínház pedig Budapestről. Középről látva tudom, hogy ezek a botrányok, hogy csapódnak le, és hogy mindnek nagyobb a füstje, mint a lángja.

– *Említetted, hogy számodra fontosak a minták, más pályatársak példái. A te „visszafordulásod” mit példáz?*

– Mindenki próbálja ki magát, dolgozzon keményen, mert az fon-

tos, de ha úgy érzi, hogy elkötelezett, akkor vállalja. Csábító dolog, ha igazolják a munkádat, csábító a siker, hasznos a kudarc is – én egy ilyen kört megjártam, de nyugodt szívvel jövök haza, és egy pillanatra sem hasonlítgatom magamban a Vigszínházat a Csokonaihoz. A Csokonai egy legendás színház, megtiszteltetés itt játszani! Budapesten a Vigszínház nagyon jó, Debrecenben pedig minden más! De lehet is másképp színházat csinálni, mint a Vígben, és fogunk is, épülnek a színházaink, ez erőt ad akkor is, ha sokszor nehéz. Néha úgy érzem, én is felújítás alatt vagyok, mint a Csokonai.

– *Mi a debreceni mérleged most? Csalódás volt, hogy az Idióta mégsem utazott az oroszországi Dosztojevszkij-fesztiválra?*

– Persze, hogy az volt, de aztán megnyugodtam. Ez most egy ilyen helyzet itthon: covid és felújítás. Ha nem teheted azt, amit szeretnél, akkor tedd azt, amit lehet: a családdal voltam. Persze az Idióta nagy szerelem, Krisztus beszél ott Dosztojevszkij kerestül.

– *Csak vannak olyan drámák, olyan olvasmányélményeid, amikor úgy érzed, hogy szívesen eljátszanád az egyik szerepet benne.*

– Hogyne, van ilyen, a Cyrano vagy a Hamlet például. Van bajuk a világgal. Mercutiót játszhattam. Örülök, hogy Gemza Péter hősköket is belémlátott. Vagy Miskin – ő soha nem fordult volna meg a fejében.

– *És még csak most jönnek valószínűleg az igazán nagy szerepek, hiszen egy férfi színész számára a negyvenes kor a beérés időszaka. Te is így látod?*

– A mamám szerint nálam ez az ötvenes éveimben jön el. Vidnyánszky Attila mondta, hogy „Várjál! Majd el fognak jönni a dolgok!” Igaza volt. Alapvető do-

log a beérés folyamata, de vigyázni is kell, mert mire beérsz, elveszíthetsz valamit. Akár már a főiskolán. Mert a tehetség egy fontos része az is, hogy milyen a lelked. Egy drámai színész a lelkéből építkezik, és van, amikor már nem a tempó, nem a poentírozás számít, hanem hogy játék közben valami átmege-e rajtad: meg kell hallanod egy mondatot, meg kell értened egy helyzetet. Ha eltömődnek benned azok a lelki „csatornák”, amik erre fogékonyvá tesznek, akkor hová nyúlsz, mikor mélyre akarsz nyúlni? Hová nyúlsz vissza? Én arra vágyom, hogy amit álmodtam, amiben az őseim, a szüleim éltek, abban megtaláljam magam, ne megtagadjam.

– *Fontos határkö számodra a negyvenedik életév? Érdekel a korod?*

– Igen, férfiként is hiúsági kérdés. Mindig is a fizikumom húzott ki helyzetekből, és rossz tapasztalni, hogy ez kopik. Tudomásul kell vennem, hogy múlik velem az idő. De mégsem ez a fő dolog.

– *Mi a fő dolog?*

– Idézek a Sirályból: „...most már tudom, értem, Kosztya - nem a hírnév, nem a ragyogás a fő, nem az, amiről én ábrándozom, hanem az, hogy tudjunk tűnni. Tudd viselni a keresztet, és higgy!”

– *Hamarosan újra láthatunk a színpadon, januárban lesz az Edmond premierje. Hogy érzed magad a darabban?*

– Csodálatos vígjáték és rafináltan van megírva, de a mondani- valója mély. Tulajdonképpen arról beszél, hogy létezhet olyan művész, aki meg tudja menteni a saját életét a művészetén keresztül. A múzsa nem kísértés, hanem próba a számára. Saját tehetségének a próbája, amit kézben tart és nem válik démonná a számára. Azt állítja: lehet tiszta életet élni művészként.

Seregi Zoltán összefogást hirdet Szentesért

A Békéscsabai Jókai Színház és a szentesi Tóth József Színház igazgatója a kultúra erejével segít

Szentes városában 2021. december 28-án sajnálatos tüzeset történt a Dr. Papp László Városi Sportcsarnokban. A helyi és térségi tűzoltók, katasztrófavédelmi szakemberek napokig dolgoztak a tűzoltáson, kármentésen. A térség országgyűlési képviselője, Farkas Sándor miniszterhelyettes és a város polgármestere, Szabó Zoltán Ferenc folyamatosan keresi a lehetőségeket a csarnok mielőbbi újjáépítése érdekében. Magyarország Kormánya támogatását fejezte ki, hogy a nemzeti sportváros minél hamarabb megvalósítsa a felújítás munkálatait.

A Békéscsabai Jókai Színház és igazgatója, Seregi Zoltán 2021 szeptemberétől üzemelteti a szentesi Tóth József Színházat. A tragikus történetek azonnal arra készítették őt, hogy segítsen a szívéhez oly közel álló Szentesnek.

Szebeni Zoltán drámapedagógus segítségével a kultúra zászlóshajójának szelével hívták a Szentesről elszármazott művészeket egy jótékony galáest megtartására.

Seregi Zoltán kiemelte; mennyire fontos, hogy ápoljuk és segítsük szűkebb, valamint tágabb környezetünk törekvéseit. A kultúrának - véleménye szerint - sokkal nagyobb ereje van, mint gondolnánk, hisz egy-egy színházi előadás elrepíti nézőit gondolatban; jó kedvre derít, megnyugtat, vagy éppen a legmélyebb és legnagyobb magasságokat élteti meg. A színháznak igenis feladata van, mint mondja: "Az emberi lélek ápolása mellett egy közösséget is összetart. Ezért fontos, hogy kiálljunk egy tragikus történet mentén a szentesiekért."

Január 18-án galáest tartanak, ahol többek között fellépnek a szentesi Horváth Mihály Gimnázium egykori diákjai: Zsédényi Adrienn énekesnő, Gáspár Tibor Jászai Mari-díjas magyar színész, rendező, érdemes művész, Náray Erika színésznő, szinkronszínész és Hajdú Balázs humorista. A további fellépőkkel jelen pillanatban is folynak az egyeztetések, de mindenki segítő szándékkal áll a felkéréshez. Az est bevételét természetesen a Dr. Papp László Városi Sportcsarnok újjáépítésére fordítja a színház.

Wass Albert örökérvényű idézetével zárta Seregi Zoltán beszélgetésünket: "Mert a gyökérben van az élet, érted?"

Torday Henrietta
Fotó: Vidovics Ferenc

Velünk élő opera Debrecenben

Molnár András Kossuth- és Liszt Ferenc-díjas tenorista, érdemes művész, Wagner Lajos operaénekes és Antoni Norbert, a Csokonai Színház énekkarának tagja voltak a Velünk élő opera zenés beszélgetéssorozat január 19-i alkalmának vendégei.

Ujvárosi Andrea operaénekes, docens, a havonta jelentkező estek háziasszonya az opera műfajának ikonikus alakjaival és az új generáció tagjaival beszélget az idén 70 éves debreceni operajátszás korszakairól, rangjáról, meghatározó előadásairól.

Molnár András elsősorban Wagner-tenorként ismert, a német zeneszerző valamennyi operájának főszerepét énekelte, elsőként 1982-ben az egyik legkedvesebb szerepét, a Lohengrint, a következő évben a Parsifal címszerepét, 1988-ban pedig Trisztánt alakította nagy sikerrel. 1995-ben A walkürben Siegmundot,

majd 1996-ban Siegfriedet alakította. 1993-ban másik nagy álma is teljesült, Bánk bán szerepét énekelhette Kerényi Imre rendezésében. A Wagner-operák mellett repertoárjában megtalálhatók a lírai és hőstenorszerepek is. Debrecenben a Hunyadi László, a Lohengrin és a Bánk bán című operákban láthatta a közönség. Külföldön is gyakran koncertezett és vendégszerepelt. Előadásait a különleges szépségű hang mellett kulturált előadásmód és kiváló színészi teljesítmény jellemzi.

Wagner Lajos Zádor Endre magánvendékeként tanult Debrecenben, énekesi pályája a Kodály Kórusban indult, majd a 80-as évek közepén a Csokonai Színházhoz szerződött. II. Endre szerepében debütált Erkel Bánkbanjában, majd társulati tagként a romantikus operairodalom szinte valamennyi bariton szerepét eljátszotta. Énekelte Pizarrót Beethoven Fideliojában, Scarpiát Puccini Toscajában,

alakította Wagner Lohengrinjében Telramundot, Verdi Rigoletto, valamint Nabucco című operáinak címszerepét. Kortársai szerint Wagner Lajos nagyon megbízható partner volt, egyedülálló, komoly drámai baritonja, erős színpadi jelenléte tette különlegessé. Az operaénekest 1996-1997-ben a Milánói Scala utazó színháza Scarpia (Tosca) szerepére kérte fel, így a társulattal Nyugat-Európa több városában szerepeltek nagy sikerrel. 1999-ben jelent meg Robert Schumann dalokat tartalmazó CD lemeze.

Antoni Norbert, a Csokonai Színház Énekkarának tagja már szólólistás szerepekben is megmutatta tehetségét. Az új generáció tagjaként Ács János karmester vezetése alatt számos alkalommal bizonyította rátermettségét. Hamarosan a Kaméliás hölgy, avagy a kegyvesztettek tündöklése című darabban láthatja a közönség.

Fotó: Máthé András

Összefogás, közös stratégia

Kárpát-medencét átszövő kezdeményezés

Erdélyi, délvidéki, felvidéki kulturális egyesületek, magánszínházak fogtak össze az Andrásfalvy Bertalan Mintaprogram keretében, hogy független, civil kezdeményezésként Kárpát-medencét átszövő társadalom erősítő és közösségépítő partnerséget alakítsanak ki. A megállapodás a Soproni Petőfi Színház együttműködésével, mentorálásával jött létre a legműködőbb város teátrumában.

A kezdeményező Forrás Színház művészeti vezetője, Pataki András, a Bököz Fesztivál igazgatója, aki az Ormánságban tavaly életre hívta az Andrásfalvy Bertalanról elnevezett országos kulturális, közművelődési, turisztikai mintaprogramot. Ennek keretében a fesztiválnak otthont adó falvak - Kémes, Szaporca, Técső és Drávacséhi - közös gondolkodás, stratégia mentén szeretnék megtölteni étellel a településeket. Így jelennek ki fejlesztési irányokat, célokat. Ezzel az összefogással tudják helyben megtartani az elnéptelenedő, előregedő települések lakóit, s lehetőséget teremteni arra, hogy beköltözzenek, vagy rendszeresen vissza jöjjenek oda az emberek.

A mintaprogram keretében most új, határokon átnyúló irányként erdélyi, délvidéki, felvidéki kulturális egyesületek, magánszínházak fognak össze, hogy a szülőföldön való megmaradást segítő fejlesztéseket valósítsanak meg térségeikben, valamint közös együttműködéssel az irodalom, a zene, a színház, az alkotó-és képzőművészet, a hagyományörzés, folklór területén koncertekkel, előadásokkal, kiállításokkal, színes programokkal, fesztiválokkal, konferenciákkal erősítsék a magyar kultúra jelenlétét a Kárpát-medencében.

Az együttműködés létrehozásában részt vesz Erdélyből a Mikházi Csűrszínházi Egyesület, a marosvásárhelyi Spectrum Színház, Felvidékről a hetényi Csavár Színház, Délvidékről a zentai Híd Kulturális Egyesület, az anyaországból pedig a MaloM befogadó színházi program, valamint a Forrás Kulturális Alapítvány.

Pataki András elmondta, a Forrás Színháznak hosszú évek óta élő és tartalommal bíró kapcsolata van a határon túli színházakkal, kulturális egyesületekkel. Ez adta az ötletet, hogy olyan összefogásban gondolkodjanak, amely túlmutat egy-egy önkormányzati cikluson, és így határozzanak meg hosszú távú fejlesztési irányokat, célokat. Ezek a kapcsolódási pontok, együttműködések az Andrásfalvy Bertalan Mintaprogram keretében lehetőséget nyitnak pályázatok benyújtására, együttes gondolkodásra, arra, hogy a kultúra területén milyen közös stratégia mentén fogjanak össze. A most létrejött független, civil törekvések hozzájárulhatnak a magyarság megmaradásához, az adott magyar lakta térségek társadalomépítő és közösségmegtartó erejéhez, s a kultúra által jövőképet is jelentenek ott.

Az együttműködésről Sopronban született megállapodás, annak tiszteletére, hogy Andrásfalvy Bertalan a város szülötte. A megbeszélésen részt vett Széles Ferenc, a Mikházi Csűrszínházi Egyesület igazgatója, dr. Török István, a marosvásárhelyi Spectrum Színház igazgatója és Török Viola, a teátrum művészeti vezetője, Gál Tamás és Kiss Szilvia a hetényi Csavár Színház vezetői, Wischer Johann, a zentai Híd Kulturális Egyesület képviselője, Dr. Várszegi Tibor a MaloM befogadó színházi program művészeti vezetője.

A Marczibányi téri Művelődési Központ – 2022. február

JANUÁR 23. VASÁRNAP 20.00

SZÉKELY JÁNOS: CALIGULA HELYTARTÓJA

Párbeszéd egy részben

A Freeszfé Egyesület előadása

Caligula, a római császár elrendeli, hogy vigyék be a birodalmi istenvallást jelképező aranysozbrát a zsidók jeruzsálemi főtemplomába. A parancsot a császár helytartójának, Petroniusnak kell végrehajtania. A helytartó Barakiással, a zsidó főpappal találja szembe magát. De vajon képes-e a hit és az érvek ereje megrendíteni a hatalom és a rend szilárd természetét?

A térre zsidók gyűlnek. Negyvenezren. Már csak egy kérdés maradt Petronius számára: megsemmisíteni egy egész népet, csak hogy a császár óhaja beteljen, vagy megtagadni a parancsot, vállalva ezzel a biztos halált?

Az előadás fiatal alkotócsapata végzett és jelenlegi színművészhallgatókból áll az SZFE-ről, a Freeszféről és Kaposvárról. Belépő: 3000 Ft

JANUÁR 28. PÉNTEK 19.00

MOZART: DON GIOVANNI

Sándor Dániel Máté (korábban az SZFE, jelenleg az Universitát Mozarteum Salzburg végzős hallgatója) rendezése, fiatal színművészek és zeneakadémisták részvételével.

Belépő: 4500 Ft

JANUÁR 30. VASÁRNAP 14.30

A KRÉTAKÖR

A Freeszfé Egyesület produkciója

“Segíts a segítségre szorulóknak, segítségre szoruló”

Gruse egy egyszerű konyhalány, akit nem különleges jósága választ ki, hanem maga a cselekvés, egy vészhelyzetben meghozott döntés. Kezébe adnak egy gyermeket, a kormányzó négy gyermekét, akit a lázadók keresni fognak. Gruse lerakja, aztán felveszi és menekül - egy gyermekért, aki nem az övé. Bertolt Brecht A kaukázusi krétakör c. drámája alapján készült tantermi előadás a segítségnyújtás identitásformáló erejének, a döntés felelősségének kérdését járja körbe. Gruse az örökbefogadás érzelmi és fizikai útján, a szeretet küzdelmén - lemondások és áldozatok során keresztül - megy végig. A jóérett vállalt kockázat és felelősség súlyának útja az övé, egy felnövéstörténet. A krétakör több ezer éves története epikus dialektikával négy színészre, roncolt grúz népzene, iskolai terekre. Belépő: 3000 Ft

S z í n h á z

FEBRUÁR 4. PÉNTEK 19.00

TOLCSVAY LÁSZLÓ – MÜLLER PÉTER – BRÓDY JÁNOS: DOCTOR HERZ

A SZINDRA TÁRSULAT előadása. Rendező: FÖLDESSY MARGIT. A tudás és a hatalom, jóra és rosszra is használható! Ezt szimbolizálja, a főszereplő neve. Doktorként az ÉSZ, Herzként, emberként a SZÍV embere. Nobel-díjas, már fiatalon mindent elért a szakmájában. Mostani kutatásaiban az álmokkal, a valósággal és a gondolatok határainak kiszélesítésével kísérletezik, ami szemet szúr a hadseregnek. Szeretnék megszerezni a találmányt, s mivel a fiatal professzor ellenáll, meg akarják semmisíteni a laboratóriumot. A darab az ÉSZ és a SZÍV harca, az erőszakkal szemben.

Producer: II. Kerületi Kulturális Közhasznú Nonprofit Kft. – Marczibányi Térségi Művelődési Központ, Klebelsberg Kultúrközpont. Belépő: 2800 Ft. Elővételen: 2400 Ft. Diákoknak és iskolai csoportoknak: 1500 Ft

FEBRUÁR 9. SZERDA 19.00

L'ART POUR L'ART – EMBER A FALVÉDŐRŐL

Nyilván önök is sokszor hallották már azt a kifejezést, hogy „nem most jöttem le a falvédőről”. Ugye milyen könnyen elsiklunk egy ilyen mondat fölött? Társulatunk viszont elgondolkodott ezen a kijelentésen, mivel felmerült egy kérdés, ami nem hagyott nyugodni bennünket. Ha nem most jött le valaki a falvédőről, akkor mikor? Tegnap, tegnapelőtt, vagy még annál is régebben? DOLÁK-SALY RÓBERT, LAÁR ANDRÁS, PETHŐ ZSOLT, SZÁSZI MÓNIA. Belépő: 3900 Ft

FEBRUÁR 13. VASÁRNAP 15.00

AZ ÉLET ÉRTELME

Egypercesek száz percben Örkény István novelláiból

Olvas: Mácsai Pál

Cimbalmozik: Lukács Miklós

Az „Egyperces novellák” című kötet fél évszázada, 1968-ban jelent meg először. Az egyik oldalon a közlés minimuma, a másikon a képzelet maximuma. Az egypercesek különös tulajdonsága, hogy nem avulnak. Ennek oka nem csak a vonzó forma, az eredeti optika, a tiszta szellem és a fényes humor, hanem első sorban az, hogy szerzőjük meglátta azt, ami bennünk és körülöttünk nem változik. Belépő: 3500 Ft Elővételen: 3200 Ft

FEBRUÁR 13. VASÁRNAP 19.30

SZÍV KÜLDI SZÍVNEK SZERETETTEL

NONSTOP IMPRO A SZINDRA TÁRSULATTAL

Az impro előadásokon minden a pillanat műve, a közönség instruálhatja a szereplőket és részt vehet a játékokban is. Műsorvezető: FÖLDESSY MARGIT Belépő: 1000 Ft

FEBRUÁR 18. PÉNTEK 20.00

HÉ, '67!

Zenés múltba néző. Rendező: Réczei Tamás. Játssza, zongorázza: Kiss Diána Magdolna Mennyi rizikója volt egy orosz-magyar futballmeccsnek, a két ország „barátságát” tekintve? Valóban minden tucat kelet-német turistára jutott egy NDK-kém a Balaton partján? A

Táncdalfesztivál megrendezése pártutasításra történt? A csokis mesesajt, vagy a Túró Rudi volt népszerűbb találmány? Elképzelhető aranyásás a Dunában? Mennyire vetkőztek le a magyar színésznők filmszerepeikben? Hol és mik voltak a „konspiratív lakások” Budapesten? Mit használhattak és mit használtak fogamzásgátlásra a nők? Volt olyan pillanata Kádár Jánosnak, amikor le akart mondani magától? Az egyetlen hivatalos budai bordélyház valójában egy kémközpont lehetett? All you need is love, hogy énekeltek magyarul? És sorolhatnánk... Hé, gyertek el! Belépő: 2500 Ft

FEBRUÁR 20. VASÁRNAP 11.00

PRESSER GÁBOR-SZTEVANOVITY DUSÁN-HORVÁTH PÉTER A PADLÁS

A SZINDRA TÁRSULAT előadása. Rendező: FÖLDESSY MARGIT

Ezen a Padlason „Ég és Föld között” minden megtörténhet, akár csak a mesékben. Egy fiú megszállottan dolgozik szuperintelligens számítógépén, de nyugalmát titokzatos vendégek zavarják meg, különféle halandó és halhatatlan lények... Félig mese – félig musical 9-99 éves korig. Belépő: 2800 Ft Elővételen: 2400 Ft Diákoknak és iskolai csoportoknak: 1500 Ft

FEBRUÁR 23. SZERDA 19.00

NŐI POSTA

Dallevelek

OLÁH IBOLYA SZÍNHÁZKONCERTJE. Belépő: 3500 Ft

FEBRUÁR 24. CSÜTÖRTÖK 19.00

SECOND LIFE, AVAGY KÉTÉLETEM

Az Ormai Produkciós Iroda előadása. Nincs olyan ember, aki ne játszana el a gondolattal, mi lett volna belőle, ha valami vagy ha minden másképp alakul az életében. Az előadás alkotói ezúttal ezt a játékot veszik komolyan és ezen keresztül vallanak magukról, tévedéseikről és vágyaikról. Őt fiktív élettörténet jelenik meg, és ezekben találkoznak egymással az alkotók valós vagy elképzelt alteregói. Belépő: 4900 Ft / 4300 Ft / 3500 Ft

FEBRUÁR 26. SZOMBAT 19.00

FUN FICTION

A Román Sándor Entertainment produkciója. Román Sándor legújabb darabjában egy már klasszikusnak számító történetet gondolt újra és vitte színpadra. A darab főhőse az életművész, sármos és minden nő szívéhez kulccsal rendelkező jóvágású playboy, aki nem mellesleg főállásban gazdag nőket szabadít meg drága ékköveiktől. Mindig elbűvölő, mindig elegáns és mindig egy lépéssel előrébb jár. És mi kell még ahhoz, hogy a történet kerek legyen. A mindig esetlen, mindig kétbalkezes nyomozó, aki a maga ügyefogyott módján mindent megtesz azért, hogy a tolvajt végre elkapja. Román Sándor legújabb darabjában rengeteg humorral és fergeteges táncokkal kerül bemutatásra ezen klasszikusnak számító történet, amely még a legborúsabb napokon is vidámságot és nevetést csal a nézők arcára.

Belépő: 6500 Ft és 7500 Ft

SZÍNHÁZI NEVELÉSI ELŐADÁSOK

A KEREKASZTAL SZÍNHÁZI NEVELÉSI KÖZPONT ELŐADÁSAI

FEBRUÁR 1. 10.00-12.00 FELEJTHETETLEN (9-11. oszt.)

FEBRUÁR 8., 9., 11. 10.00-12.30 FOGSÁGBAN (1-2. oszt.)

FEBRUÁR 23. 10.00-12.30 SEHOL (7-8. oszt.)

Az előadásokról bővebben honlapunkon olvashatnak: www.marci.hu

A foglalkozásokon egy osztályt tudunk vendégül látni, előzetes bejelentkezés, időpont egyeztetés után. Belépő: 1500 Ft/fő. Szakmai belépő: 500 Ft/fő. Jelentkezés, információ: Krammer Zita (06 20 927-2330; matitkar@marci.hu)

FEBRUÁR 15. KEDD 10.00

BAJDABÁ TÖRTÉNETEI

A Színes Falu Csoport babaszínházi előadása

A mese egy furfangos asszonyról és lusta férjéről, Bajdabáról szól. A lusta férjet semmi más nem érdekli csak az örökös játék és tréfálkozás. Ezért, az asszony, hogy férjét rávegye egy kis munkára, közös játékba hívja különböző vidám történetekkel. Közös játékaik során meglevenedik a leleményes kakaska kalandja, kecskemama és a farkas története, valamint az oktondi majom és a bölcs békák meséje is. Ajánlott életkor: 1-4 éveseknek. Belépő gyermek és felnőtt vendégek számára egyélesen: 1200 Ft

FEBRUÁR 18. PÉNTEK 09.30

BORIBON NYARAL

Az Összpróba Alapítvány előadása. Az előadás a nagy sikerű Boribon kötetek nyomán készült, amelyben Boribon és Annipanni néhány napos tóparti nyaralásra készül.

Egy akkora tóhoz, ami majdnem olyan nagy, mint a tenger! Boribon azonnal pancsolni szeretne, csak hogy nyaralni menni nem ennyire egyszerű. Hogy miért nem az? Milyen kalandok közepette jutnak el a történet főszereplői – Boribon és Annipanni – a várva várt pancsolásig? Út közben milyen kalandokba keverednek a többi szeretett karakter, Süni, Nyuszi és Béka társaságában? Az előadásból kiderül! Ajánlott életkor: 3 éves kortól Belépő gyermek és felnőtt vendégek számára egyélesen: 2500 Ft

FEBRUÁR 27. VASÁRNAP 11.00

BÍRÓ ESZTER GYERMEKKONCERTJE

Farsangi, interaktív, családi koncert. Vendég: Varró Dániel. A Fonogram -, Gundel Művészeti - és Érték-díjas énekesnő, színésznő – aki zenés és filmes főszerepekkel (Miss Saigon, Az Operaház fantomja, Elfújta a szél, Csoda Krakóban), illetve a Budapest Klezmer Band énekesnőjeként vált ismertté – játékosan oktathatja be a gyerekeket az előadásba énekléssel, mondókázással, ritmusjátékokkal, mozgással. A koncert egy izgalmas barangolás a hangok, a betűk és az idő birodalmában, amely során kiderül, hogy mely évszakban van a jelmezbal, melyik nap az első a héten vagy, hogy hány percből áll egy negyedóra. Belépő: 2600 Ft

Sopron és Széchenyi érdekességei a legnagyobb magyarról egy darab margójára

Felnőtt közönségnek kezdte el játszani Németh László Széchenyi című történelmi drámáját a Soproni Petőfi Színház társulata. Februárban újra látható a darab Széles Tamás főszereplésével, Csiszár Imre rendezésében, aki izgalmas pszichológiai thrillernek tartja az előadást. Néhány helyi érdekesség a település első díszpolgáráról és a darabról – melyről előző számainkban már részletesen olvashattak.

Széchenyi István Sopron első díszpolgára, 1835. február 20-án adományozták neki ezt a címet. A város, az akkori vármegye életében mély nyomokat hagyott a legnagyobb magyar, pedig háza és földje sem volt itt, de állandó jelenléte, szellemisége, az általa létrehozott értékek örökké megmaradnak. Már iskoláinak elvégzése közben is megfordult Sopronban. A vizsgákat magántanulónként a pesti Piarista Gimnáziumban, a soproni Bencés Gimnáziumban és a szombathelyi Líceumban tette le.

Széchenyi István politikus, író, polihisztor volt, az akkori idők modern polgári Magyarországot megteremtő energiával közreműködött az első hazai, egyúttal soproni gőzmalom megalapításában. Részt vállalt a Sopron-Németújhegyi Vasút Társaság megalakulásában és a Soproni Takarékpénztár létrejöttét is segítette. Ő volt az első részvényjegyző, 2000 forinttal, vagyis húsz darab részvényt. A megalakuláskor a tiszteletbeli választmány tagjává választották.

Széchenyi Istvánt 1835-ben Sopron megye közgyűlése a Selyemtenyésztési Társulat elnökévé választotta. A nagycenki birtokán ültetett Olaszországban oltott szederfákat, így kezdte meg a selyemhernyó-tenyésztést. Sopronban területeket béreltek, hogy azon szederfákat termesszenek. Sok helyre személyesen elment a térségben, hogy az embereket szederfaültetésre és selyem-

hernyó-tenyésztésre biztassa. Ehhez a kezdeményezéséhez kapcsolódott műve: a Selyemrül.

Németh László most látható történelmi drámája Széchenyi István utolsó napjait mutatja be a döblingi elmegyógyintézetben, miután megírta az Ein Blicket, a Bach-rendszer bíráló tanulmányát. Ez Londonban jelent meg német nyelven. Hiába volt a császár titkos tanácsadója, házkutatást tartottak nála, elkobozták írásait, besúgókat állítottak rá, megfigyelték, megfenyegették. A zaklatások rontották egészségi állapotán. Félve nemzetét, családját, nemesi címüket, tarva attól, hogy valóban bezárják az igazi örültek közé és eltüntetik a politikából, hosszas vívódás, kétségek közepette öngyilkosságot követ el. Az ehhez vezető utat, történelmi és intellektuális mozzanatok, kezelő orvosával, Goldmark doktorral zajló önmardosó vitáit mutatja be az előadás egy izgalmas sakkjátszma árnyékában, aminek nincs győztese.

Németh László műve 1946-ban született. Érdekesség, hogy a Széchenyit először a Madách Kamara Színházban mutatták be, ám a közönség – emlékezve a leverett forradalomra – olyan tapsokkal fogadta az előadást, annak üzenetét, hogy a darabot kilenc alkalom után betiltották. Jó ideig nem játszották. Sopronban most először látható a város díszpolgáráról színházi előadás.

Szemben a Habsburg házzal

Széchenyi István 17 éves korában már katona volt. Részt vett a Napóleon elleni háborúban. Sokat utazott, bejárta Törökországot, Kelet-és Nyugat-Európát. Hazatérve céljával nemzete sorsának jobbítását tűzte ki. Megalapította a Magyar Tudományos Akadémiát, előmozdította a dunai és tiszai gőzhajózást, a Lánchíd megépítését, támogatta a vasúthálózat megépítését és az egyesült Budapest ötletét. Az 1848 áprilisában megalakuló Batthyány kormányban a közmunka-közlekedésügyi miniszteri tárcát kapta. Posztjáról öt hónap után lemondott. Ezután már egyre több időt töltött Döblingben az idegyógyintézetben. Itt is alkotott, írt. Előfordult, hogy úgy nézett ki a lakosztálya, mint egy sajtóközpont. Memorandumokat juttatott el az angol, a francia kormányhoz. Röpiratokat írt Bécs ellen, hogy engedményekre kényszerítse őket az 1859. évi válság idején. A rendőrség ezután házkutatást tartott nála, zaklatták. Széchenyi elsőnek ismerte fel a polgári reformok szükségességét, nyíltan hirdette azokat, segítette megvalósításukat. Élete végén szembefordult az addig általa tisztelt Habsburg-házzal. Temetése napján a soproni városi színház nem tartott előadást.

Tündér Lala Sopronban

Szabó Magda Tündér Lala című művéből Egressy Zoltán alkalmazta színpadra azt a gyermekelőadást, amely a Zentai Magyar Kamaraszínház és a Forrás Színház koprodukciójában látható februárban alsó tagozatos bérletben a Soproni Petőfi Színházban Mess Attila rendezésében.

Tündérország és az emberek világa időtlen idők óta egymással határos. Békében élnek, de azért tisztas távolságra egymástól. A törvény egyértelmű: a tündérek nem keveredhetnek az emberekkel. Írisz királynő tízéves fia, Tündér Lala azonban fitytyet hány a szabályokra: az emberek szimpatikusak számára. Aterpater, a birodalom varázslója kap az alkalmon: ha Tündér Lala vét a törvények ellen, akkor könnyedén megkaparinthatja magának Írisz hatalmát.

Miközben ő a hatalom megszerzésén fáradozik, Lala fontos kérdésekkel szembesül... Lehet, hogy az évszázados törvények már réges-rég elavultak? Talán ő lesz az, aki megérteti a tündérekkel, hogy nem is annyira különböznek az emberektől? Szabó Magda meséje olyan világról szól, amelyben a jók nem tétlenkednek. Tündérországban nemcsak az egyén, de a környezete is képes a változásra.

Szereposztás: Írisz – Székely Bea; Lala – Nikolic Dávid / Széles Gergő Mátyás; Aterpater – Nesić Máté; Amalfi – Szilágyi Aron; Csill – Papp Arnold; Omikron – Dévai Zoltán; Jusztin – Verebes Judit. **Kosztümvizsg:** Janovics Erika. **Díszletterv:** Mess Attila. **Technikai megoldások:** Fürstner Bálint. **Videó-projekció:** Baráth Attila. **Dramaturg:** Oláh Tamás. **Rendező:** Mess Attila.

Új bemutató a leányfalui Szekér Színházban

Két hete elkezdődtek a leányfalui Szekér Színház új bemutatójának próbái. A társulat Pozsgai Zsolt: „Egy asszon, két asszon” című bukovinai dalos népi játékát dolgozza fel, Kóka Rozália gyűjtései alapján.

És hogy miről is szól a darab? Pozsgai Zsolt darabja igazi kamaradarab, összesen két valóságos szereplővel, mégis egy egész világot tár elénk. Két házasság előtt álló leány beszélget egymással – miről másról, mint az előttük álló nagy változások természetéről, a férfiakról, a házasságról, szeretetről, barátságról és szerelemről; de még a gyűlöletről is. Ám a darab nem ettől eredeti, hanem attól, hogy a párbeszéd és a történetek a bukovinai, moldvai és székelyföldi folklórkincs alapján születtek, üdítően őszinte, mégsem erős, mesterkéletlen nyelvezettel, sokhelyütt archaikus elemeket mutatva mesélik el a férfi és a nő örök ellentéteit, ugyanakkor az elválaszthatatlan vonzódást is. A dialógusokból az asszony teremtéséről a nászéjszaka fortélyaiig sok minden kiderül, a legtöbbszór humoros, de esetenként

szívszorító történetek során át a mosolyra indító naivitás és az ösztönös asszonyi rafinéria olyan módon válik egységgé, hogy a néző észrevétlenül egy kedves és szinte minden esetben megszívlelendő tanulságot hordozó, alapvetően optimista hangulatú anekdotavilág kellős közepében találja magát, még hozzá csinos, fiatal lányok társaságában.

A kimondott és kimondatlan tanulságok a darabban elgondolkodtatnak, főleg, hogy kiderül; még a mostani, a természetestől és a hagyományoktól egyre távolabb kerülő, család- és valóságtagadó, jójanságot és hagyományos értékrendet felszámoló korunkban is lehetséges tanulni azoktól az elődöktől, akik a maguk igazát képesek voltak közösségi média nélkül is átörökíteni a jövőbe.

Bemutató: Leányfalu, Faluház és Ravasz László könyvtár, 2022. február 5. 18:00-tól.

Szereplők: Gergelyfy Zsófia – Mária 1, Markovics Zsófia – Mária 2. **Kísér:** Tabulatúra régizene-együttes két tagja, Rossa Levente és Bencze Balázs. **Rendezte:** Póka Éva

Póka Éva,
a Szekér Színház vezetője

Tamási-premierre készül a Békéscsabai Jókai Színház

Az Énekes madár című szerelmes játék Tamási Áron leggyakrabban játszott, legsikeresebb és talán legszebb története. Az erdélyi szerző életünk krónikása: az énekes madarak és az emberi varjak szakadatlan küzdelmének megörökítője.

Ahogy maga Tamási írja: a darab „történet akármelyik székelly faluban, akármikor”, valóságos társadalom helyett egy zárt világban, vastag ecsettel felhordott változatlanságban. A darab szinte szakrális, időn kívüli világban játszódik, amelyben elválik egymástól a boldogságra vá-

gyó, a szerelem teljességére termett emberpár kettőse és a tisztesség látogatást keltő, de kiteljesedni nem tudó irigyek. Az árvasága okán maga gazdálkodó két lánytestvér, Gondos Eszter (Liszi Melinda) és Regina (Földesi Ágnes Villő) becsülettel felnevelik kishúgukat, Magdolnát (Nádra Kitti), ám szeretni nem tudják őt. A leányok életét – főleg a falu szemében - a házasság tenné teljessé, ám udvarlóik, Bakk Lukács (Katkó Ferenc) és Préda Máté (Csomós Lajos) valójában nem éreznek szerelmet irántuk, a kézfogót csak halogatják.

A felnövekvő Magdolna és szerelme, Móka (Szabó Lajos) tisztasága tart tükröt a korosodó lányok és legények számára, amelyben élesen láthatják hiányosságait és torzulásait. A jó és a rossz szünni nem akaró birkózása, a kisszerű gáncsoskodás azonban nem szabhat gátat a csodáknak.

A darabot Tege Antal rendezésében, különleges zenei világgal körülfonva, Horesnyi Balázs díszletével tekinthetik meg Békéscsabán, a Jókai Színházban.

Szilágyiné Szabó Ágnes

Abban a színházban, amit én szeretek, nincs véletlen

Tege Antal a huszonötödik évadát játssza a Békéscsabai Jókai Színházban. Pályáról, szerepekről és álomokról kérdeztem.

– **Arany János városában, Nagykőrösön születél és nevelkedél, az Arany János Gimnáziumban érettségizél, hatott-e rád a költő és az iskola szellemisége? Közrejátsszot abban, hogy színész lettél?**

– Neves, régi gimnáziumba jártam, Arany idejében ott tanított a fél Akadémia. Ez beleivódott a falakba, az én időmben is neves gimnáziumnak számított. Hamarabb, általános iskolás koromban fertőződtem meg a színészettel. Az egyik tanárnőm hatására színjátszó körbe, szavalóversenyekre jártam, Pestre színiiskolákba, stúdiókba. Akkoriban még állatorvos akartam lenni. Biológiából, kémiából mindig jó voltam, matek fakra jártam. De aztán jött a színház, és már csak azzal akartam foglalkozni.

– **A Színitanházban végeztél, Békéscsabán, az első színészosztályában. Pest megyeiként hogyan került Békéscsaba a látóteredbe?**

– Megpróbáltam, mint a többi kolléga, a Színművészeti Főiskolát (ami most az egyetem). Oda nem jutottam be, egy véletlen folytán a képűtségben láttam a Színitanház hirdetését. Lejöttem, felvételiztem és elvégeztem. Utána Konter László direktor szerződtetett, 1996 júniusától vagyok itt, ez a huszonötödik évadom. Az iskolával együtt a huszonkilencedik.

– **Kiktől tanultál itt? Kik hatottak rád?**

– Gergely László alapította az iskolát (ő már sajnos nincs köztünk). Laci figyelt arra, hogy minden fél évben más legyen a mesterségtanár. Szegedről is hívtak tanárokat: Hőgye Zsuzsát, Csikos Gábort, az akkori középnevezdekből is tanítottak: Jancsik Feri, Karczag Ferenc. Három évvel azután, hogy végeztem, felkértek mesterségtanárnak, ezt tizenégy évig csináltam, hat évig Gáspár Tibor mellett tanársegéd voltam. Neki nagyon sokat köszönhetek.

– **A Károli diplomáztál. Mit tanultál ott?**

– A főiskola sokkal később jött. A Károli Gáspár Egyetemen tanító szakon végeztem testnevelés szakirányon. Nagykőrösön tanultam, de közben ugyanazon az egyetemen, Pesten már tanítottam szociokulturális animációt, élménypedagógiát, drámapedagógiát...

– **Most is tanulsz.**

– Kell nekem a tudás. A színházelmélet lexikális tudás, felvérteztem magam a gyakorlat mellé.

– **Pokoli sok munka mellett...**

– Mindenre van idő. Művészeti ügykezelési vezető vagyok, ott a színészet és a rendezés, de mindenhova odaér az ember, ahova akar. A tanításból kiszálltam, sokkal többet akartam a családdal lenni.

– **A rólad szóló Wikipédia-oldalt nagyon szerényen vezeted (vagy vezeti valaki helyetted). Hány szereped is volt? Mert nem száz, azt tudom. A facebook-jelenléted sem az a kimondottan naprakész.**

– A facebook-oldalt az egyetem miatt csináltam. Aztán feltettem egy év múlva egy fotót... Most nincs erre energiám. Kétszáz szerep, huszonöt rendezés – erről kéne kép. Ambivalens, mert tudom, hogy erre szükség lenne a ma emberének, de mindig boldogabb vagyok, ha a munkám után ítélnék meg. Sokszor becsapja az embereket a jól menedzselts semmi...

– **Melyek a kedvenc alakításaid?**

– Minden évben négy-öt szerepet játszom, és egyet-egy darabot rendezek is. Aradon is, és az ottani kamaraszínházban tagként tettek ki a honlapjukra. Ha a huszonöt évem nézem: Csehov Platonovját játszottuk vizsgadarabként, azt szerettem és a Koldusopera Peachumját. Fordulópont volt számomra a Tündéri. Felszabadító volt az aradi légkör, az ottani kollégákkal való találkozás, sok újat tudtak nekem mondani, reggeltől estig próba, végtelen szabad volt a teremtés. Tele voltam kíváncsisággal. Hét vagy nyolc éve volt, azóta minden évben együtt dolgozunk. Aztán ott van a Sonkamenüett – monodráma – akkor voltam egyedül először a színpadon. Csak te vagy meg a nézők. Az más színházi közeg.

– **Rendezni is kezdted. Mi fogott meg benne?**

– A tanítás kapcsán sokkal többet tanultam. Meg kell magyarázni a dolgokat, ez rávilágított egy szegmensre, mindenki szerepét át kell látni.

– **Meglepett, hogy Tamásit fogsz rendezni.**

– Én kértem. Tamási a mese és a valóság közti csodákat máshogy látja. Tamási a csodákat valóságnak érzi. A fiatalok harcát mutatja, a szerelem erejét. A jók elmenekülnek ebből a világból, Tamási is ezért menekíti el a hőseit. Ez foglalkoztat és a szerelem. Olyan zenéssel lesz megspékelve...! De erről ne írjál! Legyen ez még meglepetés! Mindig a kollégákból indulok ki. Melyik színész mivel tud fejlődni? Nem abból, hogy mi az, ami neki jól áll. Ismerni kell az itt dolgozó embereket. Az Énekes madárban Többek között az is érdekelt, hogy Szabó Lali hogy tudja a csodát megjeleníteni.

– **Mit tartasz a mai színészi munkából a legfontosabbnak?**

– Minden este átgondolom, mit lehetett volna jobban. Az önismeret, az emberi kapcsolatok... Boncolgatom magamat. Az alakításaim ne legyenek álságosak. Csak őszinték. Ezért már lehet szeretni ezt a szakmát, ha teljes egészében ez foglalkoztatja az embert. Minden szerepnél a nulláról kell kezdeni. Abban a színházban, amit én szeretek, nincs véletlen. Bagó Bertalan mondja: A színház is olyan, mint a csokoládé. Ha az ember állandóan tejsokkolt meg tejszínhabot eszik, annyira bír egy kis keserű csokoládét! Ha a né-

ző csak happy endet lát, vágnyi fog arra, hogy olyan témákat, problémákat tárjanak elé, amelyekkel ő is szembesül. Nem kell mindig keserű csoki, de az is csoki! Meg kell tanulni élvezni az ízét.

– **Huszonöt év – az pont elég egy jó kis életközépi válságnak. Átgondoltad a pályád, a jövőbeli lehetőségeidet?**

– Válság nincs, vagy ha volt, észrevétlen. Sok minden foglalkoztat. Lesz két monodráma: József Attilát és a négy halálos szerelmét mutatom be és Babits Jónás könyvét. Ezek a tervek.

Szilágyiné Szabó Ágnes

A Fehérlófiát mutatja be a Békéscsabai Jókai Színház

A Békéscsabai Jókai Színház és a Viharsarok Táncszínház közös produkciója, a Fehérlófia című varázsmese kerül színpadra januárban, a darab szövegét az azonos című magyar népmese alapján Szabó Attila írta, rendezője ifj. Mlinár Pál, a zenét pedig Lovas Gábor szerezte.

Fehérló világhőst szül. Erejét átadja utódjának. A fiú felnövekedvén útnak indul. Anya és fia állnak egymással szemben, s búcsúznak. A fiúnak menni kell, szerepe és ereje erre kötelezi. A háttérben pedig ott settenkedik egy furcsa, köpenybe burkolódzott férfi: Hétszűnyű Kapanyányi Monyók. Sokáig nem tudjuk szándékát, ellenségnek gondoljuk, titkos áskálódónak, aki Fehérlófiát a pokolba taszítja. Ám nem ennyire egyértelmű az ő szerepe. Odalent a pokolban, amikor a fiú kiszabadította már élete szerelmét, akkor derül ki, hogy Monyók nem véletlenül kísérte végig Fehérlófiát az úton...

Előadásunk a hőssé váló fiú forrófejűségére, kihasználhatóságára, naivitására figyel. Vajon igaz barát-e, aki csak hangoskodik? Megbízhatunk-e bárkiben, aki hazudott nekünk? Lesz-e következménye a

hazugságnak? A kalandok szükséges apropók, a figyelem fenntartásának dramaturgiai elemei ahhoz, hogy a felnövekedésről, a beavatásról beszéljünk, megcélözva ezzel a kisiskolás korosztály egyik legfontosabb életérzését: a világban felnőve előbb-utóbb egyedül kell boldogulnunk.

Előadásunk követi a népmese hagyományos kalandjait. Fehérlófia találkozik ellenfeleivel, s párbajban legyőzi őket. Sikerral jár a földöntúli világ erőivel szemben is. A varázsmese kalandjai mitikusak, de a fiú személye nagyon is emberi. Fehérlófia még sok mindenben gyermek: tanul. Érzelmileg még kötődik, bátorsága, erkölcsé megigogni kész. A feladatok végrehajtásában még a kétely eluralkodhat. Az oldás és kötés dinamikus kettősségét mutatjuk meg. Ebben a kapcsolatrendszerben Fehérlóhoz való viszony jelenti az oldást (leválás, önálló életre indulás), és Kapanyányi Monyók folyamatos kísértése a kötetést: az önálló, megfontolt cselekedetekhez való felnövést. Figurája az eredeti meséhez képest megemelkedett, drámai, titokzatos. Ő a (történetből eredetileg hiányzó) apa figurája.

Csillagot kapott — Tordai Teri —

Nem mindennapi ajándékkal lepte meg az Újszínház Tordai Terit, akit a Zserbótangó előadása után köszöntött fel Dörner György. A virág és a torta mellé a Naprendszer egyik csillagát is megkapta a művész. Mindezek mellé egy kedves videóüzenet is várta őt az egyik kollégájától.

Ahogy kérte, munkával töltötte a 80. születésnapját Tordai Teri. A Kosuth- és Jászai Mari-díjas színésznőt előadás után, a színpadon lepte meg a direktor egy különleges ajándékkal. Az égbolt egyik csillaga tegnap óta Tordai Teri nevét viseli, az erről szóló tanúsítványt és a csillag pontos helyét berajzoló okmányt boldogan vette át Tordai Teri a közönség lelkes tapsa közben.

Nem titok, hogy Tordai Teri és Esztergályos Cecília nagyon jóban van egymással. Mivel Cecília nem lehetett ott, egy videóüzenetben köszöntötte fel kollégájóját.

Mindig mondom, hogy a színház a második családom - mondta Tordai Teri. - Alig tudom felfogni, hogy van egy saját csillagom. Ha felnézek az égre, ott kering és ez büszkeséggel tölt el. Nem is emlékszem, mikor volt utoljára ilyen csodálatos születésnapom. Érzem, hogy szép évek következnek és én boldogan várom a jövőt!

Videó az ünneplésről:
www.youtube.com/watch?v=-ZdXmBqQiK8

fotó: Trenka Attila

A december egy eseménydús hónap volt a Teátrum életében, hiszen nem csak egy fergeteges operett előadást mutattak be, de ajándékkal, két ünnep közötti előadásokkal, és szilveszteri mulatságokkal is készültek nézőiknek!

„Színházunk szívében mindig is kiemelt helyet foglalt el az operett műfaj, hiszen 2022-ben már ötödik alkalommal kerül megrendezésre a Veszprémi Rátónyi Róbert Operettfesztivál, mely mellett évadaink során sem hagyható el a hungarikum műfaja, a magyar virtus, melynek hallatán nincs olyan magyar ember, akiben ne indulna el a pozitív töltés, a jókedv, a ritmus.” – nyitotta meg az ismert operett dallamokkal, humorral teli, fergeteges Lili bárónő premier estét, Kellerné Egresi Zsuzsanna igazgatóhelyettes-kreatív menedzser. „Borzasztóan hálás vagyok, és köszönöm minden közreműködőnek a munkát! Bearanyoztatok az estét! Jó kedvvel, humorral, és iszonyatos energiával feledtetétek el a nézőkkel a jelenlegi helyzet szomorúságát. Ez az előadás egy igazi ajándék mindenki számára! Külön szeretnék gratulálni a fiatal színészeinknek, akik ilyen remekül hely állnak a szerepükben. Csodálatos este volt!” – mondott köszönetet a Társulat tagjainak, és

„Hála és köszönet”

Fergeteges operettel, ünnepi előadásokkal és szilveszteri, hajnalig tartó mulatságokkal zárta az évet a Veszprémi Petőfi Színház

a produkcióban közreműködőknek színházuk igazgatója, Oberfrank Pál. Kiemelte, bár kihívások idősorban vannak, a fegyelmezett intézkedéseknek és magatartásnak köszönhetően, a tervezett időpontban tudták bemutatni a darabot, mely Társulatuk jó barátja, Forgács Péter Jászai Mari-díjas, Érdemes művész rendezésében került színpadra. „Nagyon jóleső dolog, hogy rendezőként állhatok itt ezen a premieren. Iszonyatosan múlott rajtatok, de kevés próbával, feszített tempóban is össze tudtátok hozni ezt a produkciót, köszönök Nektek mindent! Én nagyon jól éreztem magam veletek, kellemes munka volt!” – tette hozzá a rendező, Forgács Péter a bemutató utáni színpadi köszöntőn. Színházuk lelki vezetője, Nagy Károly apátkanonok aláhúzza, ilyen kapcsolat a színpad és a nézőtér között ritkán jön létre, és – ahogy ő fejezte ki magát – a színészek ezzel az előadással 400 embernek adtak gyógyszert, gyógyító erőt és karácsonyi ajándékot!

Idén karácsonykor is útnak indították Angyalbérlet-kezdémenyezésüket, mely során Veszprém lakosait kérték meg, hogy segítsenek megtalálni azon színházkedvelő személyeket, kiknek feltöltő színházi élményt tudnak ajándékozni, így is szebbé téve az ünnepet. December 23-án három olyan hölgy vehette át a Veszprémi Petőfi Színház karácsonyi meglepetését, akiknek életében változás, nagy fordulat vagy váratlan kihívás következett be, akiknek fontos és hasznos lesz a színház gyógyító ereje, és akiket szerettek, barátai méltónak tartottak az Angyalbérletre! „Szívmelengető volt látni az örömteli, meglepett és meghatott arcokat az ajándék átadásánál! Köszönjük, hogy segítettek meglepetést szerezni!” – tették hozzá.

Közösségben a kutyusokkal is! December 30-án egy rendkívüli Gyermekszilveszterrel készültek nem csak ifjú nézőiknek, de kutyusaiknak is! A kutyabarát Kukamese előadás előtt jutalomfalattal várták négylábú

nézőiket, akik örömmel fogadták el a meglepetést. Zenés mesejátékukat követően Kellerné Egresi Zsuzsanna igazgatóhelyettes-kreatív menedzser, mentálhigiénés szakember vezetésével a gyermekekkel közösen dolgozták fel a mese tanulságait, mely során szilveszteri kellékeket ajándékoztak a bátran felszólalóknak.

Fergeteges szilveszteri hangulattal, ismert musical- és táncdalokkal, a Varga Pincészet finom nedűjével, különleges szilveszter-koktéllal várták december 30-án Balatonalmádi lakosait a Kerényi Imre Kult-Magtárban! Az est során – mely vastappsal és közös énekléssel zárult – a Veszprémi Petőfi Színház kiváló művészei léptek fel.

Idén december 31-én hagyományaikhoz híven – és legnagyobb örömeikre közönségükkel együtt – nagyszabású élőzenés szilveszter esttel-éjszakával, inycsiklandó ünnepi menüsorral, különleges pezsgő-koktélokkal, kabaréval, tombolával, gondúzó szertartásukkal és megannyi meglepetéssel

búcsúztatták az óvet és köszöntötték az új esztendő! A szilveszterre készült – élőzenés, Szécsi Pál csodálatos munkásságát feldolgozó – est során közreműködtek Gergely Róbert, Rátónyi Róbert és zenekara, a Stúdió11 Combo, valamint a Veszprémi Petőfi Színház művészei, Módrí Györgyi, Hirschl Laura, Horváth Csenge, Kőrösi Csaba, Keresztes Gábor és Keller Márton. Az előadást követően és egész este a finom falatokról, desszertekről az Óváros étterem gondoskodott. Az est folyamán a szórakoztató, tánca perdítő, humorbonbonokkal, operettekkel és táncdalokkal színesített műsor hangulatát a Veszprémi Rátónyi Róbert Operettfesztivál és „Tapsolj csak nekem!” Operettgálánk oszlopos tagjai, Horváth Elemér Emi és Horváth Péter biztosították élő cigányzenével, illetve művészeik, Hirschl Laura, Horváth Csenge, Keresztes Gábor és Keller Márton közreműködésével. Éjjel után pedig – tűzijátékot az állatok védelme miatt idén is mellőzve – vendégeikkel közösen égették el az előző év gondjait – hagyományos szertartásukkal – a színház előtti téren.

2022-ben sem áll meg a teátrum, hiszen januárban elindul ősbemutatójuk A mindenség elmélete próba-folyamata, mely egy hatalmas koponya, elismert tudós Stephen Hawking életét mutatja be. Az előadás februárban kerül műsorra, melyet követően áprilisban a nagyszabású, a járványhelyzet miatt csúsztatni kényszerült Mozart! című musicallel folytatják az évadot.

A Veszprémi Petőfi Színház minden helyzetben közösségben a közön-séggel!

A cikk szerzője:

Virág Cintia Krisztina

Források:

<https://www.petrofiszinhaz.hu/>

<https://www.facebook.com/VeszpremiPetofiSzinhaz>

Impresszum:

Magyar Teátrum – színházi magazin – megjelenik: július és augusztus kivételével havonta – 2009-ben alapította a Magyar Teátrumi Társaság Egyesület, 1053 Budapest, Királyi Pál u. 18. Telefon: 06 (20) 500-2714; alapító főszerkesztő: **Fekete Péter** – Kiadja a Magyar Teátrum Közhasznú Nonprofit Kft., felelős kiadó a Kft. ügyvezetője – Szerkesztőség: 5600 Békéscsaba, Andrassy út 1-3., – Örökös felelős szerkesztő: **Józsa Mihály** – Szerkesztő: **Kovács Attila** – Korrektor: **Nyerges Tünde** – Magyar Teátrum Online: www.magyarateatrum.hu, online szerkesztés: **Aradszki Zoltán** – Olvasói e-mail: level@magyarateatrum.hu, előfizetés-megrendelés e-mail: rendel@magyarateatrum.hu – Terjeszti a kiadó, a Lapker Zrt. és Magyar Posta Zrt., terjesztéssel kapcsolatos e-mail: terjesztes@magyarateatrum.hu – Grafika: **Lengyel Tibor**, LogoDepo Kft., Tel.: 06 (94) 511-350, e-mail: design@logodepo.hu, DTP: **Peidl Péter** – Nyomtatás: Mediaworks Hungary ZRT, 9021 Győr, Újlak u. 4/a., Vezérgazdátó: **Szabó Ferenc** – Nyomdaüzem: 6729 Szeged, Szabadkai út 20. – ISSN 2061-1501

